

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba
2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENE

Ček, račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen
ponedeljka in dneva po prazniku

Dr. Fr. Trdan:

Strossmayer in jugoslovanska m'sel

(K 116-letnemu jubileju njegovega rojstva.)

Jugoslovanski pokret, s katerim je Strossmayerjevo ime v tesni zvezi, je imel zelo enostavno ideologijo. Ideja kulturne vzajemnosti naj bi pripravljala pot jugoslovanskemu političnemu zedinjenju in narodnemu edinstvu Srbov in Hrvatov. Ker so bili Jugoslovani politično razkosani, so se mogli izprva navduševati le za kulturno vzajemnost. Toda ta kulturni panslavizem je tudi politično zblíževal avstrijske Slovence, krepil vero v boljše bodočnost, jačil odporno silo pred nemškim in madžarskim navalom in bil hkrati izvrstno sredstvo za gojenje nacionalne energije.

S takim kulturnim panslavizmom je bil prežet tudi veliki Strossmayerjev duh.

Strossmayer je bil katoliški škof, pa je govoril o pravoslavju vedno z ljubeznijo in spoštovanjem. V izvestnih trenutkih se mu je celo zdelo, da je prav klerikalstvo tista močna notranja vez, ki bi mogla položiti najbolj trden temelj za nadaljnje skupno delo. Ze leta 1882 je pisal: »Mi živimo skupno z brati vzhodnega obreda. Zato bomo polni ljubezni in dobrote do njih. Spominjamo se, da je najlepši dokaz prave vere čista in dobrodelna ljubezen; spominjamo se, da je ljubezen tista silna moč, ki vse obvladuje in se ji nihče ne more ustavljati. Ljubimo brate, s katerimi živimo, ne samo radi tega, ker so z nami ena kri in en narod in ker imamo oboji isto bodočnost; ljubimo jih tudi zato, ker je njihov obred lep in veličasten, uveden v cerkev po sv. Baziliju in sv. Janezu Zlatoustu, ki ju mi prav tako kakor oni častimo in kličemo kot božja svetnika. Ljubimo jih, ker se tudi na njihovih oltarjih prikazuje pravi živi Bog za odrešenje sveta, ker se tudi po njihovih cerkvah razlega sveta beseda božja, ker tudi v njihovih svetih pesmih odmevajo prav tako krasno-čarobni glasovi vzhoda kakor pri nas glasovi zapada. Ne poslušamo nikoli tistih, ki bi nas radi na kakršenkoli način razdvojili, zakaj to so očitno naši nasprotniki. Oni kakor mi častimo sv. Cirila in Metoda; to je prav in Bogu všeč. Ti dve imeni naj nas spajata vsekdar v ljubezni in bratski slogi.«

Jugoslovanski kulturni krog naj bi združeval Slovence, Hrvate, Srbe in Bolgare. Bolgare kot važen prosvetni faktor upošteva v jugoslovanski slogi skoro edino le djakovski škof Strossmayer. O njih piše: »Ta narod, ki šteje do pet milijonov duš, že zato zasluži našo pozornost, ker je nekdanj prav na književnem polju prednjačil ne samo južnim, ampak tudi severnim Slovanom, pa tudi v novejšem času dokazuje, da v njem ni ugasnil duh sv. Cirila in Metoda, Klementa, Ivana Eksamha in velikega carja Simeona. Ta štiri ljudstva mu niso le člani ene slovanske etnografske celote, ampak tudi geografsko najbližji sosedje. Nesreča je hotela, da jih je zgodovinska preteklost razdvojila in na lastnih tleh tujim gospodarjem usužnjila in jih tako medsebojno odtujila.«

Strossmayer je zrl njihovo odrešenje v skupnem nastopu zoper različne zatirale. Pri takratni politični konstelaciji je moral izprva misliti le na združitev Slovencev, Hrvatov in Srbov v okvirju avstrijske monarhije. Združitev bi tedaj olajševala okoliščina, da si v dneh narodne probude tudi njih politični interesi niso bistveno nasprotovale. Zato je bil Strossmayer v revolucionarnih letih 1848—1849 odločen pristaš federacije avstrijskih narodov. Svoje nazore je v hrvatskih in čeških listih tudi javno zagovarjal. Federalistično stališče je zavzel tudi leta 1851, ko so ga poklicali na Dunaj v Centralni odbor.

Četudi je bil v Strossmayerju precejšen kos romantika, se je vendar dobro zavedal, da pripada jugoslovansko politično zedinjenje daljši bodočnosti. Aktualna mu je bila tedaj predvsem zadovoljiva rešitev srbsko-hrvatskega vprašanja. V njem je zrl Strossmayer jedro celokupnega jugoslovanskega področja; od srbsko-hrvatske sloge zavisi bodočnost celega slovanskega juga.

Bosna in Srbija sta mu bili dve okni, skozi kateri je gledal na rodne brate, ki so tedaj še vzdihovali pod turškim jarmom, in razmišljal o njih prošlosti in bodočnosti. Srbija mu je bila še posebno pri srcu, ker je bil leta 1851 imenovan za apostolskega vikarja za takratno kneževino Srbijo. Kot apostolski vikar je že naslednje leto prepotoval vso Srbijo, pozneje pa se je mudil radi enakih opravkov še enkrat v njej. Na teh potovanjih se je ponovno sešel z Aleksandrom Karadjordjevičem, Mihaelom Obrenovičem ter knezom in poznejšim kraljem Milanom. Tudi dopisoval si je z njimi in jim tako bolj ali manj jasno povedal svoje dalekosežne zamisli.

Temelj, na katerem bi imelo sloneti srbsko-hrvatsko edinstvo, bi naj po Strossmayerjevem zamisleku tvorila istovetnost srbsko-hrvatskega jezika. Pokret, ki je izbral za hrvatski književni jezik štokavščino, ki je Srbov in Hrvatov najbližja, mu je bil dobrodošel. Na tem temelju je tudi sam zamislil svoje dalekosežne prosvetne načrte.

Da vzbudi duhove k skupnemu znanstvenemu delu, je ustanovil Jugoslovansko akademijo znanosti. To je bila drzna misel, spočeta okrog l. 1860, ko je na Hrvatskem še pomanjkavalo šolskih knjig in je Bolgar Miladinov prosiljačo biskupskih dvorih, da bi mogel izdati prvo knjigo bolgarskih narodnih pesmi. A Strossmayer, mož visokih ciljev, je bodril malodušne in stopil s svojim prosvetnim programom na dan. Dunajska vlada, kateri so poslali pravila v odobrenje, se je spotikala nad jugo-

Francosko priznanje centru

Kako sodi „Tems“ o nasprotstvu med centromom in hitlerjanci — Nov komentar h govorom prelata Kaasa

Pariz, 3. febr. fr. Francoska javnost zadnje tedne s podvojeno pozornostjo zasleduje politične dogodke de l'autre côté du Rhin (onstran Rena v Nemčiji). Velikansko zanimanje pa povzroča voditelj nemškega centruma, katerega govori v Kölnu in v Trieru, so našli nepričakovano močan odmev po vsej Franciji. Francoski politiki vseh strank neprikrito priznavajo prelato Kaasu visoke državniške talente ter mu pripisujejo jak vpliv na zunanjo politiko nemške republike. V obeh zgoraj omenjenih govorih, se je voditelj centruma pečal z dvema vprašanjema: prvič, z nacionalisti Hitlerjeve skupine, drugič, z revizijo verzajskega mira.

Medtem, ko izvajanja prelata Kaasa o potrebi revizije mirovni pogodbi niso našla nikjer odobravanja ampak, nasprotno izzvala zelo ostro kritiko nemškega stališča, je francoski javnosti neizprosno boj centruma proti nacionalistom zelo simpatičen. »Tems« z dne 1. febr. t. l. takole komentirajo nasprotstvo med centromom in hitlerjanci: »Za enkrat so odnošaji med obema strankama, posebno pa med voditelji nacionalistov ter prelatom Kaas-om zelo napeti.

Msgr Kaas, se je o hitlerjancih izrazil zelo ostro, v zelo ostrem tonu ter z vso silo napadel njihova politična in moralna načela. Nacionalisti so sprejeli boj. Ni še pozabljeno s kakimi surovimi in nepremišljenimi besedami je hitlerjanski poslanec Frick odgovoril, češ, da centrum na grd način izrablja vero v politične namene, zakar mu želi, da naj ga doleti kmalu ista usoda, ki je uničila premoč italijanskih popolarov (italijanske ljudske stranke), katere je pohodil Mussolini. Primera je zelo neprevidna: naj Frick le gre študirat zgodovino svoje domovine pa bo našel, da še ni dolgo tega, ko se je velikanska čeljust Bismarckova zaman zajedala v nemško katoliško stranko. Bismarck pa je bil popolnoma drugi človek, kot sta na pr. Frick ali pa Hitler. Bismarck je razpolagal v takratni Nemčiji z absolutno vladno močjo. Katoliški centrum, ki se naslanja na cerkveno organizacijo, je sedaj najbolj stabilna politična moč v Nemčiji in brez vsakega dvoma najbolj organizirana od vseh nemških političnih strank. Kdor jo napada tako v obraz na način, da kje so kaj izbrali nacionalisti, ravna skrajno neprevidno. Njihovo sovraštvo do centruma bo morebiti

kmalu povzročilo propad nacionalističnega gibanja v Nemčiji.«

Pariz, 3. febr. fr. »Tems« so posvetile svoj uvodni članek govoru, ki ga je imel v Trieru predsednik centumske parlamentarne stranke. Msgr. Kaas. Oficijski list francoske vlade priznava govoru veliko državniško zamisel, ki naj tolmači zunanjemu svetu smernice nemške zunanje politike. Zato je pa tudi bolj nevaren, tako piše, kakor katerakoli druga nacionalistična manifestacija. Revizija mirovni pogodbi je s tem postala oficijelna zahteva nemške vlade. Če ravno se mora centrumaskemu voditelju priznati, da pravilno smatra francosko-nemško zblížanje za temelj vsake zdrave evropske politike, vendar pa se francosko ljudstvo ne bo moglo ubraniti vtisa, da govori, podobni onemu v Trieru, tega zblížanja nikakor ne bodo pospeševali. Kako se more sploh kakšen državnik velikega stila, kakor je prelato Kaas, spozabiti, da zahteva od Francije, naj nemškemu prijatelju na ljubo prelomi zvestobo Poljski ter drugim državam, za katere so mirovne pogodbe iz leta 1919 neke vrste rojstni listi.

Odmevi dunajskega sestanka

Austrija noče v nevarno madjarsko senčno ulico

Dunaj, 3. febr. d. Po odhodu madjarskega ministrskega predsednika se je v dunajskih političnih in diplomatskih krogih razvnela zelo živahna debata o prijateljski pogodbi, ki se je nedavno podpisala, kakor tudi o drugih pogajanjih, na katere je namignil grof Bethlen, ko je izpovedal, da želi, naj se avstro-madjarsko prijateljstvo razširi v smeri proti Italiji in proti Nemčiji. Očitni, da se je avstrijska vlada dala zapeljati od grofa Bethlena v omrežje njegovih političnih prijateljev, so začeli vznemirjati odgovorne kroge. Tako se je preveč opazilo, da je madjarsko poslanstvo povabilo k slavnostnemu banketu samo italijanske in nemške diplomate. »Frankfurter Zeitung« poroča med drugim, da je grof Bethlen v resnici imel čisto zasebne načrte s svojim dunajskim obiskom. Dunajčani so ga s svojo tradicionalno ljubeznivostjo sprejeli, ga obiskovali z vsemi mogočimi častmi in šele, ko je prestopil meje gostoljubne Avstrije, se je oglasila kritika. Oficiozni vladni list »Wiener Neueste Nachrichten« piše v zelo razumljivem jeziku sledeče: »Prijateljska pogodba na noben način ne pomeni ponovne upostavitve bivšega avstro-ogrskega razmerja. To spada k zgodovini. Prijateljska po-

godba tudi ne more in ne sme pomeniti, da se je Avstrija podala v zelo nevarno senčno ulico na jugovzhodu, v kateri se kujejo ... »

Ta popravek, ki je prišel od avtoritativne strani, je bil potreben, ne ravno radi tega, ker so mogoče nekateri državniki sumničeli Avstrijo, da se je udala madjarski politiki, ampak zato, da se grofu Bethlenu raztolmači, da hoče biti Avstrija prijateljica z vsemi sosedami, tudi s tistimi, katere Madjarska (grof Apponyi) ne mara štet med svoje prijatelje. Avstrijski zunanji minister se pripravlja na svoje potovanje v Prago. Ta zadnja razlaga dunajskega sestanka bo razumljiva in pomirljiva za vse, ki so imeli kake dvome o namenih politike dr. Enderjeve vlade.

Dunaj, 3. febr. kk. V proračunskem odboru je izjavil danes trgovinski minister Heisl v razpravi za njegov proračun, da se bo v tekočem letu vršila revizija trgovinskih pogodb z Madjarsko, Jugoslavijo, Češkoslovaško in Seico. Posebno pozornost bo posvetil minister ustanovitvi posebnega zavarovanja za eksportni kredit v svrhu razširjenja zunanje trgovine.

„Pesti Hirlap“ „Slovencu“

Sprejeli smo od glavnega uredništva »Pesti Hirlap« sledeči dopis:

»V Vaši izdaji od dne 10. jan. 1931 ste objavili članek Vašega budimpeštanskega dopisnika, ki poroča o knjigi »Pravica za Madjarsko«. Članek se zelo laskavo izraža o tehnični opremi te knjige, za kar se vam zahvaljujem. Ena sama točka pa se mora na vsak način popraviti in jaz Vas prosim, da bi blagovolili objaviti dejstva, za katerih resničnost prevzamem garancijo jaz sam. Vaš dopisnik namreč piše, da je pisatelj knjige Oton Legrady, da jo je založil »Pesti Hirlap« in da jo je financiral Bethlen iz državnih sredstev. Tretja gornjih trditve se naslanja na napačne informacije. Mi bi za svojo osebo ne imeli nič proti temu, če bi madjarska vlada objavljala te vrste propa-

gandna dela, toda v tem slučaju Vas lahko zagotavljam, da ni nobeden niti posredno, niti neposredno prispeval k izdaji te knjige, ki jo je založil »Pesti Hirlap«, list, ki je neodvisen od vlade in od političnih strank. Vse stroške za izdajo te knjige sem pokrtil do zadnjega filira jaz sam. Ob priliki 50-letnice »Pesti Hirlap« sem namreč v to svrhu napravil ustanovo 100.000 pengov, ki so zadostovali za kritje nastalih stroškov. S tem nečem braniti grofa Bethlena, ki nima pri tej stvari nič opraviti, ampak Vas želim samo informirati, da mi nismo sprejeli nobenih denarnih podpor in da bi jih tudi ne sprejeli, četudi bi se nam ponujale. S tem apeliram od napačno informiranega vašega dopisnika na vaše cenjeno uredništvo, ki je sedaj točno poučeno o celi zadevi.« — Legrady.

Potresi pustošijo

Zemlja se trese na več krajih in seje grozoto med prebivalstvom

London, 3. febr. kk. Na severnem otoku Nove Zelandije je bil hud potres, ki je povzročil ogromno stvarno škodo in zahteval mnogo človeških žrtv. Samo v mestu Napier je nad 700 mrtvih. Središče potresa je bilo v zalivu Hawkes. Mesto Napier, ki šteje 19.000 prebivalcev, in mesto Hastings sta popolnoma uničeni. Tudi v drugih manjših mestih je škoda velika. V Napieru se je po potresu pojavila silna bibavica in z bregov se je udaralo kamenje. Tako se je med drugim pogreznil v morje v okolici mesta nahajajoči se kraj Bluss-hill. Radi potresa se je vnel tudi v predmestju tank petroleja. Goreči petrolej se je razlil prav do mesta

in povzročil velik požar. V bližini nahajajoča se bolnica je popolnoma zgorela in se smatra, da so zgoreli tudi vsi bolniki in strežniki. Pokvarjeni so tudi vsi železniški mostovi ter telefonske in brzojavne zveze, tako da je bila vsa pokrajina popolnoma odrezana od ostalega sveta. Potres traja še dalje. V Napieru je na tisoče oseb brez strehe. Del prebivalstva je zbežal na vojno ladjo, ki je bila vsidrana v pristanišču. Poveljnik ladje je brezlično zaprosil za pomoč. Iz Oaklanda je že odplulo več vojni ladij z zdravniki, bolničarkami in obveznim materialom. Potres se je začel ob 10.48 dopoldne (to je polnoči našega časa). Skoro na

slovanskim imenom, pa se je radi Strossmayerjevega neustrašenega nastopa le vdala. Dne 4. marca 1865 je cesar potrdil pravila akademije, ki jih je sestavil slavni slavist Safarik.

Devet let pozneje so otvorili tudi zagrebško vseučilišče.

Po Strossmayerjevi zamisli bi naj ti dve ustanovi organizirali jugoslovanstvo. V njih je gledal začetek duhovnega osvobojenja jugoslovanstva ter ju proglasal za »edinstveno sredotočje u kome bi se sve književne sile slavenskog juga sjedinile kao u ognjištu«.

Strossmayer se je zavedal, da obstoje med obema kulturne razlike, a je prav tako tudi pravično sodil, da je te razlike ustvarila zgodovina in tuji kulturni vplivi. Toda narodna duša, ki

ustvarja kulturo, je v obeh še vedno ista. Zato pa je znanost poklicana, da z vestnim proučevanjem srbske in hrvatske zgodovine in književnosti te razlike ublaži in odstranjuje. Ko bodo znanstveniki očistili dosedanje kulturo tujih primesi in jo predelali v narodnem duhu, ne bodo Srbi in Hrvatje samo narodno zedinjeni, marveč bo njih kultura dobila tudi pečat domače pristinosti.

Duhovnemu zedinjenju je imelo po Strossmayerjevem mnenju nujno slediti politično zedinjenje. Ker pa je zgodovino dobro poznal, je bil uverjen, da morejo Jugoslovane združiti le veliki svetovni dogodki: razpad Turčije in okrnjenje Avstrije. Od Habsburžanov ni pričakoval ugodne rešitve, ker ni Avstrija nikdar razumevala ne balkanskega ne jugoslovanskega vprašanja.

Osebnosti

Belgrad, 3. febr. l. Na lastno prošnjo so vpo-kojeni: konjen, kapetan l. razr. Oto Klobučar, orožniški poročnik Karel Rajdič in vojaški uradnik III. razr. Franc Vavrik. Po potrebi službe je imenovan za adjutanta češkoslovaškega polka poročnik Jan Hajnšek. Napredovali so: v 3. I. profesor Vladimir Verbič, dr. Josip Mencej, profesor v Novem mestu, dr. Viktor Tiler, prof. v Novem mestu in Pavel Holeček, profesor v Celju; v 4. I. Radomir Pavlič, profesor v Ljubljani; 4. I. dr. Anton Debeljak, profesor v Ljubljani, dr. Ernest Šuklje, prof. v Zagrebu.

Belgrad, 3. febr. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja je bil pomaknjen iz 3. skupine v 2. skupino II. kategorije uradni Poštni hranilnice v Ljubljani g. Podgornik.

Naš finančni položaj dober

Belgrad, 3. febr. m. Naš finančni položaj je po uradnem poročilu finančnega ministrstva zelo dober, kar kaže tudi stabilizacija naše valute in dejstvo, da se naš proračun naslanja na stvarnost. Z izdajo zakona o Narodni banki se bodo uredila valutna vprašanja in vsi posli, ki jih Narodna banka mora izvrševati. Plačilni odnosi z državnimi upniki so v redu, ker so anuitete urejene in se vršijo plačila v določenih rokih.

Karadjordje zopet vozi

Split, 3. febr. ž. Konec februarja bo prišel z rednimi vožnjami parnik »Karadjordje«, ki ga je bil lansko leto poškodovan italijanski parnik »Francisco Morossini«. Vozil bo na progi Sušak-Kotor.

Sv. Blaž v Belgradu

Belgrad, 3. febr. ž. Dubrovničani, ki prebivajo v Belgradu, so danes slovesno proslavili praznik sv. Blaža. V cerkvi Kristusa Kralja je p. Vlašič blagoslovil novo zastavo sv. Blaža. Svoji je imel predavanje v radiu. Udeležba pri cerkveni slovesnosti je bila izredno velika. Udeležili se je niso samo Dubrovčani, marveč tudi številni njihovi prijatelji.

Radio Vatikan

Vatikan, 3. februarja. AA. Sv. oče si je včeraj ogledal novo radio-postajo. Dosedanji poskusi so se najlepše obnesli. Postaja je mogla govoriti z Ameriko. Gradnjo in polkuse je nadziral senator Marconi. Papež se je podrobno zanimal za vsestransko dovršene naprave. Svečana otvoritev postaje bo po vsej priliki 12. februarja na dan obletnice papeževega kronanja.

Dunajska vremenska napoved. Tudi v onem ozemlju, kjer je bilo do sedaj jasno, se bo pooblačilo. V ostalem bo vreme nekoliko mrzleje.

vsem severnem otoku so trajali potresni sunki dve uri. Drugi dan ob 8.50 se je začel drugi potres, ki je bil skoro tako močan kakor prvi. Razen ogromne škode, ki so jo potresni sunki napravili v imenovanih mestih, so nastale velike razpoke na podeželskih cestah. Mnogo mostov je bilo porušeni. Železniške proge pa so blokirane. Radi silnih plazov se je popolnoma spremenila oblika obale. Mesto Napier izgleda tako, kakor da bi ga mnogo ur obstreljevalo težko topništvo. Hotel »Masonic«, eno največjih poslopij v Novi Zelandiji, in vsa sosedna poslopja so porušena do tal. Sredi mesta so sploh porušena vsa poslopja. Angleška vojna ladja »Veronika«, ki je bila zasidrana v pristanišču, je izkrcala vse svoje moštvo za pomoč in reševalna dela. Tudi drugi oceanski parniki, ki so v pristanišču, so poslali posadke, da pomagajo pri reševanju. Kapetan vojne ladje »Veronika«, ki je bil bivavica skoro vrgla na suho, je prevzel poveljstvo v mestu in organiziral dobavo prehrane in preiskrbo prenočišč, uredil je policijo v mestu in odredil potrebno, da se uredijo bolnišnice. Iz Wellingtona so odšla angleška letala na pomoč. Po suhem pa so bili odposlani vsi razpoložljivi zdravniki in bolničarke v ozemlje potresa.

Wellington, 3. februarja. AA. Trgovski mestni del Hastingsa je potres popolnoma uničil. Izpod ruševin so potegnili 5 mrtvih. Zdravila prihajajo od povsod. Deset je našli 100 mrtvih. Polraž v Napieru je nejasen.

Smrtnih žrtv bo najbrže več ko 100.

* Josip Juraj Strossmayer je bil rojen 4. februarja 1815 v Osijeku.

Nj. Vel. kralj in kraljica nadaljujeta svoje obiske - Svečani sprejemi na dvoru

Tajnik sokolske župe Hinko Nagler je izročil Nj. Vel. kralju umetno okrašeno in v kožo vezano spomenico. Nj. Vel. kralj je zatem pristopil k vsa-

Gospodje! Tudi za socialno politiko in za narodno zdravje smo imeli polno smisla. Skrbeli smo za za čisto deca, za vaje, za bolnice, hiruržnice itd. Vse to je dokaz, da se zavedamo

tekajo naša izgovska pogajanja s Češkoslovaško na najboljšem splošnem in da se bodo v teku tega meseca končala v zadovoljstvo obeh prijateljskih držav.

Grosuplji, Hauptman Zora v Doleni Nemški vasi
Novo mesto, Novak Ana v Zavrchah pri Plutju
Zorjan Justina v Ločah pri Konjicah, K. Šmer
Mirko v Zagorju o. Savi, Skerget Karla v Žemav-
lah pri Murski Soboti.

Napredovale so učiteljice na meščanskih šolah: Kliner Terezija na Rakeku, Artelj Ant in na v Bečičah, Slapsak Dora v Ribnici, Verovšek Marija v št. Lovrencu v Slovenskih Goricah.

Redukcija rudarjev

TPD odpovedala delavcem pogodbo

Trbovlje, 1. februarja.

V sobotni številki smo priobčili notico pod naslovom »Slabi časi za rudarje«. Z dnem 28. januarja pa nam je TPD, 2. rudarska skupina, poslala dopis z naslednjo vsebino:

Z ozirom na nesiguren položaj in veliko krizo v premogovni industriji, smo primorani glasovati 15. odpovedati sporazum, ki je bil sklenjen med našo družbo in zastopniki delavstva na eni strani, na drugi pa z zastopniki podjetja, z dne 21. oktobra 1929.

Prosim, da tozadevno obvestite vse organizacije, ki so bile pri sklepanju tega sporazuma udeležene. (Podpis.)

Kolektivna pogodba, ki je bila sklenjena dne 21. oktobra 1929 med delavstvom in družbo, ima določilo šestmesečne odpovedi, veljavne obojestransko, torej veljajo dosedanj delovni pogoji še do 28. julija.

Istočasno pa namerava družba izvršiti obsežne redukcije svojega osebja. Zvedeli smo, da misli v nekaterih manjših revirjih delo popolnoma ukiniti in delavstvo seveda odpustiti. Le toliko delavskih moči misli obdržati, kolikor je potrebno za nakop za redno in sproti idoč oddajo premoga.

Rezultat tega naj bi bil odpust delavstva v

prizadetih revirjih. V slučaju, da se delo omeji na dve tretjini, je seveda ena odveč, to je par stotin delavstva. Kam s tolikimi brezposelnimi, kam s toliko bedo in siromaštvom?

Senovo, 1. februarja.

Kar so rudarji že par mesecev s strahom pričakovali, se je sedaj zgodilo. V soboto 31. januarja je bilo reduciranih 235 rudarjev. Mogoče jih je med temi reduciranci 10 odstotkov takih, ki niso težko prizadeti, ostalih 90 odstotkov je pa postavljenih pred težko in resno vprašanje: Kaj naj začnem, da preživim sebe in družino?

Čeprav so na videz reducirali le take, ki niso »zaslužka potrebni«, češ, ker imajo posestva itd., se vendar vprašamo, kako naj živi tak, ki ima samo bomo kajžico in malo njivico in nič drugega, kvečjemu kopico otrok?

Ne bo pa ostalo samo pri tem, zakaj za drugo plačilno perijodo se napoveduje zopet nova redukcija. Kljub redukciji se bo pa februarja praznovalo osem dni in rudar bo imel ves mesec samo 16 šihov. Posledice tega se čutijo pri obrtnikih in trgovcih na neporavnanih računih, na prometu in na naročilih. Vse gleda s strahom in obupom v prihodnost in koder gre človek, povsod sliši tožbe in samo tožbe, da tako slabih časov, kakršni so sedaj, še ni bilo. Res je.

Glas zahvale iz črne Afrike

Jugoslovanski misijonar p. Kohnen se zahvaljuje Slovencem

Sudan, Atbara, 14. januarja.

»Predčerašnjim (12. januarja) smo prejeli zabojo in v njem razne cerkvene predmete. Iskrena Vam hvala, tisočkrat naj Vam poplača neskončni Dobrotnik. Same lepe stvari so bile v zaboji in kot nalašč pogode za našo kapelico. Naše misijonske sestre so izredno lepe čipke, alba, koretke, vse pač nenavadno fino delo, kar očarali. Ne vem, kako bi se mogel dostojno zahvaliti. Vsem ljubim dobrotnikom naj bo plačilo božji blagoslov, za vsako dobro delo naj jih Bog stotero poplača.

Tudi pri nas je zdaj zima in je zato jako prijetno tukaj. Sicer so bile vse prejšnje zime pohlevnejše kot je letošnja. Do prejšnjega tedna sem še spal zuma, sedaj sem se pa moral umakniti v svojo »kajžico«. Čez dan pišem pri odprtem oknu in pri odprtih vratih. Dostikrat pa je zjutraj tako mrz, da kar stresa. Toda le prekmalu bosta ta dva

meseca minila in potem... potem se bomo spet parili na solncu kot bi bili v žarečih pečeh. Pravkar mi je nekdo rekel, naj bi se naše mesto Atbara imenovalo radi vročine »parilnica«...

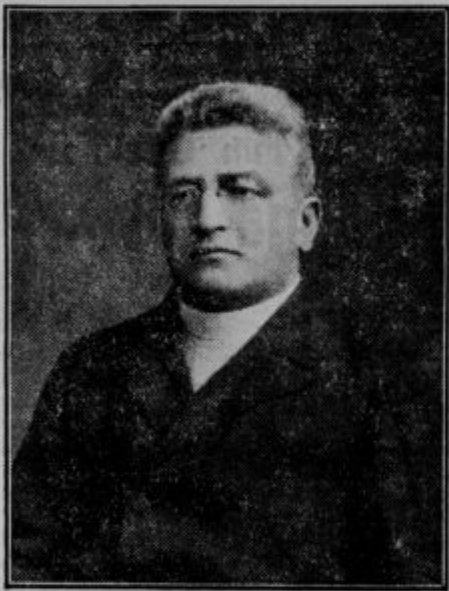
P. Kohnen, misijonar.

Bodi omenjeno, da se je prejšnje leto vrnil v Ljubljani VII. mednarodni akademski misijonski kongres in da mu je bila priključena tudi misijonska razstava. Poleg etnološkega oddelka je bil tudi oddelak za razne darove, ki so jih za misijonarje poklonili slovenski verniki. Razstava, tudi oddelak darov, je dobro uspela in smo mogli poslati na razne misijonske postojanke slovenska darila. Zabojo cerkvenih potrebščin je bil poslan tudi v Sudan, v Atbaro, kjer deluje odlični jugoslovanski misijonar p. Bernard Kohnen. P. Kohnenova zahvala velja torej vsem Slovencem, ki so prispevali za misijonsko razstavo.

Dr. M. Vraber - inzul. stolni dekan lavantinski

Maribor, 3. februarja.

Sv. oče Pij XI. je s posebnim pismom imenoval na izpraznjeno mesto infuliranega dekana stolnega kapitlja lavantinskega stolnega kanonika dr. M. Vraberja.

Novi stolni dekan mariborski je bil rojen dne 9. oktobra 1877 v Kapli v sekovski škofiji. Bogoslovne študije je po dovršeni srednji šoli absolviraval v mariborskem bogoslovnem učilišču. Mašniško posvečenje je prejel 25. julija 1901 v knezoškofijski kapeli. Kaplanoval je v Makolah, odkoder je šel nadaljevat svoje študije v Rim, kjer je bil julija 1906 promoviran za doktorja cerkvenega prava. Vrnivši se iz Rima je kaplanoval v Vidmu in Zaicu. Leta 1909 ga je blagopokojni škof dr. Napotnik poslal v Trst, kjer je bil do leta 1912 ravnatelj na tamšnjem liceju šolskih sester. Potem je služboval kot kaplan v Novi cerkvi, pozneje pa kot vikar v Celju, nakar je prišel v Maribor kot spiritual mariborskega bogoslovnega učilišča. S 1. decembrom 1918 je postal kanonik stolnega kapitlja lavantinskega, v katerem še sedaj neumorno deluje. Vzporedno je šlo njegovo uspešno in plodno udejstvovanje kot profesorja cerkvenega prava v mariborskem bogoslovju in pa kot veroučnega nadzorika za srednje in njim sorodne šole.

Visokega cerkvenega odlikovanja je postal deležen stolni kanonik dr. Vraber. Vesele se ga ne samo vsi njegovi duhovni tovariši in sobratje, ampak z njimi vred vsi, ki so g. stolnega kanonika spoznali kot odličnega cerkvenega govornika in vzornega delavca v vinogradu Gospodovem. Ob priliki visokega imenovanja izrekamo tudi mi odlikovancu najprišrčnejše čestitke.

Ali je Vaša prebava v redu?

Vzemite zvečer 2—3 male Artin-dražeje in zjutraj boste imeli normalno izpraznjenje. Dobivajo se v vseh lekarnah. - Vsečina škatlje 8 Din, zadošča za 4—6 krat.

Svetlobni pojav

Sv. Jurij ob Ščavnici, 31. januarja.

Dne 28. januarja zvečer smo v tukašnji okolici opazovali izreden svetlobni pojav na nebu. Bila je svetla mesečna noč. Okoli lune v sredini se je prikazal ogromen svetel krog, tako zvani lunin dvor (Mondhof). Vsak, ki je to prikazen videl, je zmaljeval z glavo in jo razlagal po svoje. Naravoslovci pa si jo razlagajo tako, da se mesečni žarki na poseben način lomijo v ledenih kristalih, ki plavajo v visokih zračnih plasteh. Zato je ta prikazen pogostejša v severnih pokrajinah in mrzlih zimskih nočeh. Fenomen je trajal od 7 do 10 zvečer.

10letnica filozofske fakultete v Skoplju

Belgrad, 30. januarja.

Točno pred štirinajstimi dnevi je kulturni svet proslavil četrto obletnico smrti velikega balkanskega geografa z mednarodnim slovesom, Jovana Cvijića. Isti Jovan Cvijić, ki je zelo dobro poznal probleme in potrebe svojega naroda in ki je s posebnim razumevanjem sledil razmeram Južne Srbije in podpiral njen vsestranski razvoj, je bil oni, ki je kot rektor beogradskega vseučilišča (1919 do 1920) pokrenil aktualno vprašanje ustanavljanja filozofske fakultete v Skoplju kot vsestranskem središču Južne Srbije. Njegov predlog je pri merodajnih krogih našel splošen odziv in vzporedno s pravno fakulteto v Subotici je (tovrstna uredba je izšla 2. februarja 1920) tudi Skoplje dobilo filozofsko fakulteto.

Koncem prve četrti leta 1920 je bil od strani beogradske univerze, pod katere protektoratom naj bi se skopljanska fakulteta razvijala, in prosvetnega ministristva poslan v Skoplje g. Tihomir Djordjević, ki je spravljal v tir vsa tehnična vprašanja novega zavoda.

Prvi dekan nove fakultete je bil dr. Tihomir Ostojić; sledil mu je g. Milan Prelog, a danes je na tem mestu dr. Radoslav Grujić.

Od prvotnih 22 slušateljev je število rapidno raslo in letos doseglo številko 228. Zanimivo je dejstvo, da ima skopljanska filozofska fakulteta več slušateljev kot slušateljev. Z ustanavljanjem novih stolic je raslo tudi število profesorjev. Danes jih je 21. Tudi Slovenci smo zastopani. Skopska fakulteta se je povzpela na dvanajst seminarjev, ki so sledeči: za zgodovino južnih Slovanov (1920), za južnoslovensko književnost (1920), za etnologijo (1922), za teoretiško filozofijo (1922), za srbohrvaški jezik in slovensko filologijo (1923), za zgodovino novega veka (1925), za arheologijo in zgodovino umetnosti (1926), za nemščino in njeno književnost (1926), za pedagogiko (1926), za zgodovino srednjega veka (1927), za komparativno književnost (1926) in za francosčino in njeno književnost (1926). Poleg omenjenih seminarjev obstoja še geografski inštitut kot zasebno telo (1922). Samo matematika in naravoslovje nimata še zasebne stolice.

Skopljanska filozofska fakulteta ima že bogato knjižnico z več ko 60.000 knjigami.

Ker je Južna Srbija še v veliko neraziskana, nudi profesorjem zelo bogat material za potrebne študije. Osrednja organizacija profesorjskega izvenšolskega dela je gotovo že leta 1921 osnovano »Skopsko naučno društvo« (reorganizirano v letu 1925), katerega člani so si postavili za nalogo vsestransko proučevanje Južne Srbije in njenih bližnjih oblasti. Društveni javni organ je »Glasnik škopskog naučnog društva«, ki je začel izhajati leta 1925 in si je doma in zunaj pridobil lep sloves. Leta 1921 se je začelo z urejanjem »Muzeja Južne Srbije«, ki se je do danes zelo povečal in ima 40 oddelkov, od katerih so najznamenitejši: etnografski, zgodovinsko-arheološki, zoološki in geološko-petrografske.

Leta 1923 je bil osnovan v Skoplju v okvirju univerze »Narodni univerzitet«, ki je skrbel za izobraževanje preprostejših slojev.

Z letošnjim letom bo začela fakulteta izdajati posebne letne pregledne. Sedaj se pripravlja brošura, ki bo desetletni pregled celokupnega dela zavoda. Piše jo Prvoš Slankamenac.

Tudi študentje so organizatorično mnogo delali. Leta 1921 je bilo osnovano akademsko društvo z imenom »Njegoš« z literarnim programom. Sledila je »Grupa ruskih redovnih i vanrednih studenata«, »Akademsko podporno društvo« (1926), pevski zbor »Obilič« (1928), ki je na zadnjem skupnem koncertu v Belgradu pokazal veliko erudično in sposobnost, in geografsko-etnografsko društvo »Jovan Cvijić« (1929).

Ob koncu naj omenim še, da bodo skopljanski akademiki v kratkem dobili svoj dom, ki bo nosil ime kralja Petra Osvoboditelja in bo analogija onemu v Belgradu.

Ali ste že poravnali naročnino?

V vsako glavo
se je dalo spraviti
prepričanje

da ni več
hud žehte
dan, zakaj

SCHICHTOV RADION
pere sam!

V letočem vagonu

Najdaljša zračna proga sveta

Najdaljša zračna proga sveta: London—Kapstadt je gotova stvar, obratovati je začela s 1. januarjem. Organizacija te proge je stala 35 milijonov šilingov, a dolga je skoraj 13.000 km. Njena pot vodi čez morja in gore, pragozde, džungle in hote in zmore razdaljo med Londonom in Kapstadtom v devetih dneh, dočim traja vožnja po morju 17 dni.

Za novo zračno zvezo so morali ustanoviti 27 glavnih morskih in 80 celinskih pristanišč, vrhu tega celo omrežje radiopostaj in vrsto meteoroloških opazovalnic. Na vseh pristaniščih je bilo treba urediti prenočišča za potnike. Zgraditi je bilo treba ogromna celinska in pomorska letala, ki zmagujejo vse zahteve te proge. Zraven so morali urediti pravi arzenal motornih vozil za prevažanje potnikov na pristanišča in s pristanišč. Kot oporišče za pomorska letala služijo v Sredozemskem morju posebna motorna ladja.

Zaenkrat se vrši promet na novi progi samo podnevi in je določena vožnja na 11 dni. Kakor hitro se pa uvede tudi nočni promet, bo prihajala pošta iz Londona v Kapstadt v 9 dneh.

Celotna proga je razdeljena na štiri delne pro-

ge. Polet med Londonom in Sredozemskim morjem opravljajo ogromne zračne križarke tipa Handley-Page, ki so se polagoma razvile iz dvokrilnikov, ki jih uporabljajo v Kanalski službi. Na Sredozemskem morju prestopijo potniki na pomorska letala, ki imajo po štiri motore vsako. Tretja delna proga se začne v Egiptu. Tu prevzemo službo na poseben način zgrajena čisto kovinasta letala, ki obratujejo nad nilsko dolino do velikih srednjeafriških jezer, katera služijo kot naravna pristanišča. Odtod v Kapstadt so v rabi zopet celinska letala.

Bistven napredek v zračnem prometu pomenja osmerica velikih potniških letal — vsako tehta 13 ton — ki so določena za afriško progo. Vsaka zračna križarka je opremljena s štirimi motorji. Kabine teh križark so tako velike kakor vozovi brzovlaka. Notranost je razdeljena v dva oddelka, katerih vsak ima 20 sedežev. Na sredi med obema oddelkoma je izvrstno založen bufet. Pri zgradbi križark so posvetili posebno pažnjo namenu, da bi se čim bolj zadušil hrup, ki ga povzročajo motorji; ta namen so s smotnim nameščenjem strojev, dvojnatimi stenami in drugimi pripomočki v znatni meri dosegli.

Tihotapčev kovček

Prijet tihotapec s saharinom

M. Sobota, 29. jan.

Predčerašnjim zjutraj krog pol 6 je prišlo v Jarčevi slaščičarni do razburljivega prizora.

Radi ometanja dimnika je gospodar slučajno zelo zgodaj odprl lokal. Kmalu po otvoritvi je vstopil v lokal neki tujec s težkim kovčgom v roki. Dejal je, da hoče odpotovati z avtobusom proti D. Lendavi in ker ta ne pelje ob 6 — kakor je mislil — marveč šele ob pol 8, ga je prosil, da bi smel ostati v slaščičarni. Gospodar je v to privolil. Tujec se je vsedel in naročil čaj. Jare mu ga je skuhal. Nalil je tudi sebi skodelico in je prisedel k tujcu. Tako sta se pogovarjala. Tujec mu je povedal, da je iz Medmurga in je zastopnik neke zavarovalne družbe. V Soboti je pri stricu prenočil, sedaj pa se vrača domov. Med razgovorom se je pojavila za steklenimi vrati glava nekega orožnika. V naslednjem trenutku so se vrata odprla. Proti tujcu je skočil orožnik in mu nastavil k prsim bajonet ter ga je pozval, da se ne premakne. Kmalu je prišel še en orožnik. Tujec je bil

v hipu uklenjen in nato spremljan od orožnikov Kovčeta Vinka in Muca Janka na orožniško postajo. V kovčgu je bilo 15 kg saharina.

Istočasno s to aretacijo je bilo izvršenih še več drugih, kajti tujec ni sam tihotapil, marveč so drugi zanj tihotapili.

Domžale

Koliko smo »ga« spili. V letu 1930 se je v našem trgu potočilo 854.1 hl vina, 266.90 hl piva, 21.57 hl žganja, 11.89 hl likerjev in rum 106.20 hl špirta. Precej velika žeja za naš kraj.

Nesreča. Hlapec France Burja uslužben pri gostničarju Vinku Habjanu v Domžalah je vozil iz Bonačeve tvojice na Količevem skozi Domžale v Ljubljano velik voz lepenke. V Bistriški ulici sta konja zavezala precej v stran in ker je bil voz široko naložen, se hlapec ni mogel hitro umakniti. Je voz pritisnil hlapecu ob zid, da se je skoro nezavesten zgrudil. Zadolbil je poškodbe v prsih in na glavi. Poklicani zdravnik mu je nudi prvo pomoč, nakar so ga prepeljali domov, kjer se zdravi.

Razburjenje škoduje...

zato uživajte samo

kofeina prosto
zrnato kavo

KAVO HAG

V starosti se moramo hraniti z lažjo hrano,

ker je v starosti oslabela moč prebavnih organov

OVOMALTINE

ima veliko redilno vrednost v malem obsegu, prijeten okus, pa ne obtežuje želodca.

Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših specerijskih trgovinah: mala škatlica Din 16—, srednja škatlica Din 32—, velika škatlica Din 56—, ekonomični zavoji Din 100—.

Kaj pravite?

Jaz, ki vedno malo drugače mislim, kakor večina mojih rojakov in sosesk, in se mi zato ne godi vedno najbolje, smatram našega Valentina Vodnika še vedno za pravega velikega pesnika, čeprav ga moderna estetika kaže nekam v zadnje vrste. Vodnika — to se pravi Valentina in ne Antona ali Franceta — zato čistim risoko, ker je znal tako imenitno zadeti našo narodno mentaliteto v svojem »Zadovoljnem Kranjcu«. Kakšna škoda, da ni ta pesem proglašena za himno, saj spada naša kranjska zadovoljnost že v folklor. Če bo vse, kar je sedaj tipično slovensko, izumrlo, naša zadovoljnost ne bo.

V Parizu imajo Oustrice skandal, tam ga imajo lahko, ker Francozi niso Kranjci. V Angliji so imeli Hitlerjeve skandale, pa tudi Angleži niso ljudje naše sorte in znajo hitro prijeti za mečlo. V Berlinu je moral leteti sam »Herr Oberbürgermeister«, ko so ga osumili, da je njegova milostljiva preproga kupila lep plašč pri neki tordki, ki je dobavljala berlinski mestni občini.

Pri nas vse to bi ne bilo mogoče. Francozi, Angleži, Nemci imajo preveč nemirnih zadržanj. Mi Kranjci ne maramo zdrave in je ne pozrečamo, zato tudi nimamo skandale. V Berlinu so občinski odborniki hkrati tudi volastniki tordki, ki delajo za občino. Le v zaprtem svetu, kakor na primer v južni Franciji, je mogoče, da gospodje očelje pridno in vedno upravlja občinske posle, njihovi sinovi pa kšetarijo prav tako pridno in vedno z občino. Le v Angliji je mogoče, da so eksperti in strokovnjaki za razne inene naprave neuki ljudje pa s precejšnjimi govorničnimi zmoglostmi. Pri nas odločajo v takih zadevah inženirji in drugi strokovnjaki.

Pa tudi če bi se pri nas take zadeve dogajale — kar pa je povsem izključeno — kaj bi mi Kranjci napravili? Oh kaj! Odpravili bi jih in bi zopet živel mirno in zadovoljno, pa brez skandala, ker mi Kranjci — v tem pomenu Slovenci — smo zadovoljni in mirni ljudje, kar se da jest ljudje.

Rudarjeva smrt

Smrti slučaj zastrupljenja.

Trbovlje, 3. februarja. Rudar Subodolčan Ivan, 39 let star, se je dne 18. januarja pri svojem delu v jami udaril z železom po prstu leve roke. Za to malo rano se ni menil in je hodil še dva dni v službo ter delal pri premogu. Roka mu je za začela otekati in ga prišla k zdravniku, kateri ga je takoj poslal v bolnišnico. Bilo je pa že prepozno. Zastrupil si je s premogom roko. V ponedeljek 2. februarja je nesrečnik izdihnil v tukajšnji bolnišnici. Zapuščeni trije nepreselbljivi otročiči, od katerih so še trije prav majhni, in žena, s katero sta bila poročena še dve leti. Rajni je bil član bratovske skladnice te 18 let, zato bodo zapuščena žena in otroci prejeli malo pokojnino.

Zleti bi bilo, da se žene usmili kak v. delovodja rudnika in jo sprejme v delo za strežnico v samsko kuhinjo. S pokojnino, ki jo bo prejela (400 Din mesečno), se pet oseb ne more hraniti in oblačiti.

Pogreb rajnika bo v sredo ob 4 s kolonijo Njiva na občinsko pokopališče. Spremito prijatelja na zadnji poti!

Koledar

Sreda, 4. februarja: Andrej Korsini, škof; Reinbert, mučenec.

Osebnost

— Promociji. V soboto 31. januarja je promoviral na univerzi v Zagrebu za doktorata veterinarske medicine g. Franc Moser iz Ljubljane, in g. Ivan Podpečan iz Celja za doktorja vsega zdravilstva. Oba sta agila Daničana. Čestit mo!

— Iz železniške službe. Stalnost je p. znana: Uradniku I/9 ing. Golob Ivan, prog. sek. Jesenice. — Zvaničnikom I/4: Jerab Janez, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Verbovšek Karel, kuriln. Ljubljana gor. kol.; Fischer Franc, Maribor gl. kol.; Kemperle Ferdinand, kuriln. Maribor; Matuš Francišek, kuriln. Maribor; Repina Jožef, Ljubljana gl. kol.; Habe Maksimiljan, kuila. Jesenice; Peruzzi Miroslav, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Operčkal Jožef, kuriln. Maribor; Keršman Ivan, kuriln. Maribor; Kocjančič Ivan, kuila. Ljubljana gor. kol.; Žerav Josip, kuriln. Maribor; Ivančič Anton, kuriln. Maribor; Schlag Feliks, kuriln. Maribor; Weber Evgen, Čakovce; Weges Anton, kuriln. Maribor; Sinkovec Ludovik, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Žagar Ivan, Raketi; Smekar Jožef, kuriln. Ljubljana gor. kol.; Krašovec Stanislav, Ljubljana gl. kol.; Lipoglavšek Jože, kuriln. Maribor; Veber Janez, kuriln. Maribor. — Zvaničnikom II/3: Čohler Jožef, kuriln. Maribor; Petrovič Franc, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Petič Vladimir, kuriln. Maribor; Pirc Maksimiljan, Ljubljana gl. kol.; Potočnik Stefan, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Puizdar Mihael, kuriln. Ljubljana gor. kol.; Grgeč Anton, kuriln. Ljubljana gor. kol.; Gajser Anton, Ljubljana gl. kol.; Fabian Franc, kurilnica Ljubljana gl. kol.; Ribič Rihard, kurilnica Maribor; Rutar Janez, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Vengust Leopold, kuriln. Maribor; Smodej Franc, Zidani most; Gergič Ivan, kuriln. Maribor; Jevšnik Franc, Grobelno; Gostič Albin, Trebnje; Voznič Mihael, kuriln. Maribor; Imperi Peter, Zid. most; Zavašnik Valentin, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Korkal Rudolf, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Zatter Ivan, kuriln. Ljubljana gl. kol.; Mastnak Franc, Sayski Marof; Nikolč Martin, kuriln. Maribor; Korkal Franc, Domžale; Puc Srečko, kuriln. Maribor; Gale Karel, Grosuplje; Hrovatin Ivan, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Pohleven Jernej, Ljubljana gl. kol.

Premeščena sta zvančnika I. kategorije:

Hortner Josip, strojevodja, kurilnica Pakrac v kurilnici Ljubljana I. glav. kol.; Krašovec Stanislav, komercialni zvančnik, Ljubljana glavni kol. v Trbovlje. — Brzojavni-signalni izpit so položili uradniki II. kategorije: Borštnik Bruno, direkcija Ljubljana; Podgoršek Martin, Rimske toplice; uradnica III. kategorije: Novak Roza, direkcija Ljubljana; dnevnica: Vovk Janez, Podnart Kropa in Obrar Franc, Moškanjci. Prometni izpit: dnevnica: Jošt Boris, Brezice. — Stalnost je priznana zvančnikom I/4: Marčič Konrad, kurilnica Maribor; Humar Ivan, kurilnica Ljubljana glav. kol.; Kremzar Alojzij, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Kreuh Karel, kurilnica Maribor; Premk Vinko, kurilnica Ljubljana gor. kol. Zvaničnikom II/3: Mlakar Mihael, Pragersko; Breznik Rudolf, Prog. sekcija Maribor kor. prog.; Dremelj Anton, prog. sekcija, Zidani most; Bizavčar Janez, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Ribič Alojz, prog. sekcija Jesenice; Zumer Ivan, prog. sekcija Ptuj; Kovačič Viktor, Pragersko; Majcen Anton, kurilnica Maribor; Kosar Martin, Maribor glav. kol.; Miklavčič Anton, prog. sekcija Ljubljana gor. dol. prog.; Smolej Maks, prog. sekcija Zidani most; Suštar Anton, prog. sekcija Zidani most; Bahun Jožef, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Žagar Janez, Novo mesto; Luksič Mirko, prog. sekcija Novo mesto; Marn Janez, prog. sekcija Maribor kor. prog.; Felle Friderik, kurilnica Ljubljana gor. kol.; Husu Josip, prog. sekcija Zidani most; Kraljič Jožef, kurilnica Maribor; Vrbine Franc, prog. sekcija Ljubljana gor. dol. prog.; Trilar Anton, progov. sekcija Zidani most.

KRESIVAL
ozdravi
naglo in zanesljivo
Vaš kašelj

Novi grobovi

† Umrl je prekmurski abiturient. Aleksander Čuhak iz Krizevca v Slovenski krajini je bil dobro znan prekm. Amestkancem kot marljiv dopisnik njih glasila »Amerik. Slovenec glas«. Pisal je o vseh težavah naše krajine s pronicavostjo in zrelim pregledom. Tik pred mrtavo je zbolel na jetki; sam je iskal pomoči v Ljubljani in na Golniku. Umrl je doma — edini sin siromašne vdove. Z njim je Slovenska krajina izgubila enega na boljših bodočih inteligentov. N. v. m. p.

Ljubljana

Sv. misijon v Ljubljani

Ljubljana, 1. mesni župniki sporočajo: Od 14. do 25. marca bo v vseh ljubljanskih župnicah misijon. Te dni razmisli o ed župnega urada pooblaščen zastopniki (-ce) cerkveni list »Vera in življenje, ki je v tej številki posvečen misijonski misli. Vse vernike prosimo, da te zastopnike (-ce) prijazno sprejmete kot odposlance svojega župnika, ki vas vabi, da se misijona udeležite.

Otrok je bil umorjen

Zadnje smo poročali o nepojasnjeni smrti nekoga dveh letnega otroka v Spodnji siški in smo izrazili sumnjo, da je bil otrok najbrže zastrupljen. Gre za malo Miko Radič, kateri je njen nezakonski oče 21 letni D. B. prejšnji večer poklonil nekaj bombončkov. Čeprav analiza in preiskava trupla male Metke se ni končala, vendar je bil D. B. aretiran. Vodja kemičnega laboratorija v neki ljubljanski tovarni je prijavil na policijo, da si je D. B. preskrbel primeren strup, arzenik, katerega je baje, kakor je povedal kemiku, potreboval za zastrupljenje podgan. O tem slučaju preiskava še traja. Vendar je ne vodi več policija, temveč že sodišče.

žalne obleke in plašče

za dame in gos. ogle dobite pri trvdski

FRAN LUKIC, Ljubljana

Največja in najcenejša izbira!

Ka bo danes?

Drama: Glavni dobitek. Red D.
Opera: »Boheme«. Red A.
Prosveta Krakovo — Trnovo Ljubljana: Ob 8. uri IX. prosvetni večer, v društvenem domu Karunova ul. 14. Predava g. Dr. Anton Breclj.
Nočno službo imata lekarji: dr. Piccoli, Dunajska cesta 6, in mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

○ Zdravstveno predavanje bo imel drevi ob 8. uri g. dr. Anton Breclj, na IX. prosvetnem večeru prosvetnega društva Krakovo-Trnovo v Ljubljani, v društvenem domu, Karunova ul. 14. Predavatelj nam bo razložil, kako se s skrbno nego obvarujemo nekaterih bolezni, posebno nam bo predaval o prehrani. Vljudo vabimo vse obiskovalce prosvetnih večerov, da se tega predavanja udeležijo v čim večjem številu. Začetek točno ob 8. Vstopnina: dolje 1.—

○ II. točnik simfoničnega koncerta dne 6. febr. je Lisztova simfonična pesnitev »Tasso«. Franz Liszt, največji klavirski virtuoz vseh časov je bil tudi odlični skladatelj, predvsem simfoničnih pesnitev. Pisal je skladbe, s katerimi je dosegel izredne umetniške uspehe. Simfonično pesnitev »Tas-

Maia kronika

★ Predavanje o okultizmu. V našem nedeljskem poročilu o tem predavanju (št. 20, str. 13) je tiskarski škrt izpustil celo vrsto. V 8. odstavku, kjer se govori o različnih razlagah okultističnih dejstev, mora stati: »Dočim ena skrupnost sodi, da so ti pojavi delo duhov (spiritalisti), trdijo nasprotniki, da so ti pojavi samo posledica delovanja dosedaj neznanih sil človeške duše (animisti).«

★ Odvetnik dr. Juro Adlešič je daroval Vinčencijevi družbi 500 Din za reveže mesto venca na krsto ge. Pollakove. Bog plačaj!

★ Prepovedan inozemski tisk. Z odlokom ministrstva za notranje posle je prepovedano uvažati v našo državo in razširjati v njej knjigo »Sovjet Union«, ki je izšla v nemškem jeziku v Berlinu izpod peresa Maksa Hodanna.

★ Na svetovnem tržišču so se pojavile lelo v okusno opremljenih škatljah naše dalmatinske smokve pod imenom Dalmatinke. Takoj, ko so jih postavili na trg, so bile takoj razprodane radi velike sladkobe in dobrega okusa. Kakor znano, prideluje se iz teh smokv že več let pri nas znani Figol-eliksir. Figol je izborno sredstvo za čiščenje želodca in črev. Dobiva se pa v vsaki lekarni.

★ V prilogi Službenih novin kraljevine Jugoslavije št. 22 od 31. januarja je objavljen »Zakon o sprejemanju v službo zdravnikov in zadolžitvi pravice na pokojnino, upokojevanju, premesitvi in odpustitvi nameščenec in zdravnikov-uradnikov središnjih uradov za zavarovanje delavcev«, dalje »Uredba o določitvi števila in sedeža notarjev«, »Uredba o centralni šoli za policijske eksekutivne nameščenec in »Naredba za veleposelnike«.

★ Pri astmi in boleznih srca, bolečinah v prsih, pljučnih boleznih, škrofulozij in rahitizu, povečanju zaščitne žleze, tvorbi golše je velike važnosti ureditev delovanja črev z uporabo naravne »Franz-Josef-grenčice. Kliniki svetovnega slovesa so opazili pri jetičnih, da so s »Franz-Josef-vodo izginila zaprtja, ki se pokažejo v začetku bolezni, ne da bi se bila pojavila pričakovana diareja. — »Franz-Josef-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ne kupite radio aparata, dokler niste slišali aparat

Lumophon

Ljubljana

so je zložil Liszt za 100-letnico Goethejevega rojstva v Weimaru. V posameznih krajših slikah nam predloži vse njegovo trpljenje, njegove boje z protivniki, življenje na dvoru v Ferrari in konečno pesnikov triumf. Da ohrani enotnost, ki je podana z osebo »Tassa«, se poslužuje skozi celo skladbo enega temeljnega motiva, katerega potem variira po značaju dogodka, ki ga nam želi predložiti. Ta osnovna melodija je posneta po ljudskem napetu, ki ga je čul Liszt v Italiji. Tekst naprava pa je posnet iz Tassovega epa »Osvobodjeni Jeruzalem in skladatelju se je zdel ta tekst kot posebno primeren za karakteristiko pesnika. Skladba je izredno slavna in ima sigurnen uspeh na koncertnem odru.

○ Okradena natakarka. Mali natakarki Aniči, ki streže gostom v gostilni »Pod lipo« na Borštnikovem trgu, se je danes popoldne pripetila velika nesreča, iz katere pa se je še kar ugodno zmazala. Ko ni bilo slučajno nikogar v gostilni, se je vsedla za mizo in pričela računati svoj dnevni obračun. K njej je kmalu prisledel neznan možič, naročil četrta vina in pričel kramljati z Anico. V račune zatopljena Anica ni opazila, kako se je neznanec medtem polastil njene torbice in izginil. Je to opazila, je bilo že prepozno in je bila ob ves svoj dnevni izkupicek okoli 4000 Din. Dekle, vse preplašeno in obokano, je hitelo sporočiti svojo, za njo strašno nesrečo, policiji. Ta pa se je takoj vrgla na lov za držnim tatom in ga po nekaj urah res izsledila ter mu odvzela skoraj ves ukradeni denar, tako da se je Anica znebila svoje velike skrbi in si mogla obrisati solze z lica. Pretakal pa jih bo sedaj v ječi tat, ki se mu ne bo dobro godilo v zaporu.

○ Najdena ročna torbica. Včeraj opoldne je pošten gospod našel pred Zvezdo žensko torbico, v kateri je bilo zaprto pismo in pa srednja vsota denarja. Izgubitelj ali izgubiteljica te torbe naj se zglašita na policiji.

○ Novi večerni tečaj. Za knjigovodstvo, računstvo in nemščino se otvorijo na ženskem učiteljski v Ljubljani. Rezerva cesta (privatni učni tečaj). Počasnica daje šolski sluga (ves dan) in Delavska zbornica v uradnih urah (od 8 do 14). Splošni izobraževalni tečaj za delavstvo pa se bo vršil ob nedeljah od 9. do 12. Vpisanje istotam.

○ Društvo državnih policijskih nameščenec in upokojevec v Ljubljani se najskrajše zahvaljuje vsem dobrotnikom prostovoljno darovanih darov, posnetikom veselice in sploh vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k tako lepo uspeli naši dobrodelni prireditvi v hotelu Union dne 3. januarja 1931 — Veselilni odbor.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Sreda, 4. februarja: Zaprti
Četrtek, 5. februarja ob 20: »LJUBIMEC«. Ab. C. Kuponi.

PTUJSKO GLEDALIŠČE

Ponedeljek, 9. februarja ob 20: »CIGANSKA LJUBEZEN«. Gostovanje maribor. gledališča.

Ako otroci ne morejo zavživati ribjega olja, dajajte jim

JEMALT

ki ima zelo prijeten okus in vonj in ga otroci jemljejo z največjo slastjo, kot kako slaščico. Dobiva se v vseh lekarnah po ceni Din 42— za veliko škatljo in Din 25— za malo škatljo.

Maribor

□ Četrty letošnji prosvetni večer bo v četrtek 5. t. m. ob 20 v dvorani Prosvetne zveze. Predava prof. S. Cajnar o moderni dobi in drugih aktualnih novodobnih vprašanjih. Prosvetni večeri so se tudi letos občinstvu zelo priljubili in je tudi na jutrišnjem večeru pričakovati od strani občinstva velike udeležbe.

□ Kršćanska ženska zveza ima v nedeljo 8. t. m. ob pol 17 v dvorani Prosvetne zveze svoj redni občni zbor. Udeležba za včlanjene obvezna.

□ Slovenski športni klub »Maraton«, Danes ob triletni na 1. popoldne slikanje članov nogometnega, lahko in težko atletske sekcije. Slikanje se vrši na dvorišču Zadrugne gospodarske banke.

□ V Narodnem domu se je vršila na Svečnico zelo lepo uspeša akademija tukajšnjega naraščaja »Jadranske Straže«. O pomenu in cilju »Jadranske Straže« s posebnim ozirom na naraščaj je govoril učitelj Zorko. V posameznih glasbenih točkah so nastopali gojenec oz. gojenke mariborskih srednješolskih zavodov. Prav posebno pozornost je vzbudil rafalni nastop gojenk ženskega učiteljskega pri tukajšnjih šolskih sestrah. V splošnem je treba pohvalno podčrtati ambicijo vseh sodelujočih. Prav simpatični so bili pevci tukajšnje inž. podčastniške šole. S svojo navzočnostjo so počastili prireditelje mnogi odlični gostje, med drugim mestni poveljnik general D. Pavlovič ter ravnatelj dr. Tominšek, dr. Zupančič in Kadunc.

□ Naborni obvezniki rojstnih letnikov 1906 do 1911, ki stanujejo v Mariboru, niso pa v Maribor pristojni, vendar želijo udeležiti se nabora v Mariboru, se pozivajo, da se po spodaj označenem trgu zgleda v mestnem vojaškem uradu, Slomškovo trgu 11 med uradnim časom: r. l. 1906 in 1907 dne 4., 5. in 6. februarja 1931; r. l. 1908 in 1909 dne 9., 10., 11. in 12. februarja 1931; r. l. 1910 in 1911 dne 16., 17., 18., in 19. februarja 1931. Seboj je vzeti krstni in domovinski list ter 5 Din kolek za prošnjo, da se od pristojnih občin pribavi za rekrutacijo potrebne izvečke iz rekrutnega spiska. Naborni obvezniki, ki stanujejo v Mariboru in so pristojni v najbližje okolice občine, naj teh prošnji ne vlagajo, ker se morajo udeležiti nabora s pristojnimi občinami, za katere bo rekrutna komisija tudi poslovala v Mariboru.

□ JKAD Panonija. Danes ob 16 zadnja seja žasnega damskega komiteja v Zadrugi gospodarski banki, prvo nadstropje desno.

□ Drugačna je hišna številka. Z ozirom na notico, ki je izšla v četrtekovi številki pod naslovom »V smrt je hotel«, pojasnjujemo, da ne gre za hišne številke v Magdalenski 64, ampak 62.

□ Najprisernejša zahvala. G. Josip Ajdišek je daroval v fond za revne dijake 100 Din. V imenu revnih dijakov prav iskrena hvala!

NOVO! NOVO!

Dr. Mih. Opeka:

Knjiga postave

I. zvezek

je pravkar izšla v Prodajalni K. T. D. (H. Ničman) v Ljubljani. Broširana knjiga slano Din 22—, vezana v polplatno Din 32—, elegantno vezana Din 40—. Po pošti Din 1'50 več.

□ Menice, ponarejanje... Pred mariborskim senatom trojice se je zagovarjala včeraj 53 letna Marija P. iz Zgor. Zerjavcev. Zadeva je sledeča: Njen mož je bil naročil pri Cigojevi trvdki aparat za vulkaniziranje v vrednosti okoli 7000 Din. Tozadevno menico, ki je bila ob tej priliki izstavljena, je mož poslal svoji ženi, da oskrbi podpis njene bogate sestre Antonije P. P. si menda ni upala iti k sestri v tej zadevi in si menda tudi ni obetala veliko uspeha, v sled česar je kar sama ponaredila sestri podpis kot jamstvo za navedeno vsoto. P. zneje je prišlo na dan, da je podpis ponarejen. P. je priznala dejanje. Obtoženka je bila obsojena na šest mesecev strogega zapore, pogojno tri leta.

□ Svinja — 450 kg teška. Posesnik J. Rižner iz Bresterne je vzredil svinjo, ki tehta 450 kg. Redka stvar. Posesniki iz mariborske okolice si hodijo s prav velikim zanimanjem ogledovat čudo umne svinjereje. Svinja je stara tri leta.

□ Gradbeni program mariborske okrajne samouprave. K včerajšnjemu poročilu o prevzemu poslov mariborske okrajne cestnega odbora po novem odboru dodajemo še sledeče iz poročila dosedanjega načelnika F. Zebota, ki predstavlja nekaj gradbeni program mariborske okrajne samouprave. Treba bo dovršiti gradnjo zadnjega dela ceste Sv. Peter—Sv. Lenart, nadalje novo cesto Dravska dolina—Kozjak—Pesniška dolina, Limbuž—Pekre, Radvanje—Hoče, Sv. Ožbalt—Kapla, Ruše—Sv. Arah, Sv. Jakob—Poliška vas—St. Ilj, Gor. Kungota—St. Ilj ter Ruše—Fala.

□ Tujev je bilo v Mariboru v preteklem mesecu 1694, med temi 455 inozemcev.

□ Smuk, Mariborski smučarski klub priredi danes pri Ruški koči smučski tečaj za začetnike iz že izvečane smučarje.

□ Mariborski zgodovinarji imajo drevi ob 20 v mali sobi restavracije v Narodnem domu svoj običajni večer. Predavata J. Glaser o zgodovini tiskarstva v Mariboru, F. Minarik pa o zgodovini lekarništva v naših krajih.

□ Dvodnevni klavirski tečaj bo dne 13. in 14. t. m. na tukajšnji banovinski vinarski in sadjarski šoli. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8—12 in od 14—18.

□ SSK Maraton. Klubova pisarna v Zadrugi gospodarski banki (prvo nadstropje) je že urejena in je klubov tajnik sekcijam načelnikom kakor tudi članom od uradnih urah na razpolago.

□ Prihodnja glasbena premijera v mariborskem gledališču bo v soboto zvečer. Vprizori se Leharjeva »Ciganska ljubezen«.

□ Dohodki pri mariborski glavni carinarni so znašali v mesecu januarju 8.154.240,65 Din, in sicer za uvoženo blago 8.126.150,65 Din, za izvoženo blago pa 28.090 Din.

□ Dr. Fr. Toplak, Glavni trg št. 18, zopet redno ordinira.

Pasivna zunanja trgovina

Pravkar objavljeni podatki o naši zunanji trgovini za december kažejo nadaljnje nazadovanje v primeri z 1. 1929. Uvoz je znašal 522.5 (599.6), izvoz pa 493.5 (778.7) milij. Din. In tako je bila naša trgovina ter bilanca pasivna za 19 milij. dočim je bila še v novembru aktivna za 70.3 milij. Din.

Skupno je bila naša trgovinska bilanca v letu 1930. pasivna za 180 milij. Din. dočim je bila v letu 1929. aktivna za 326.9 milij. Din. To pasivnost je pripisovali tako zmanjšanju izvoza kakor uvoza, vendar prvega v večji meri, saj je znano, kako zelo so nazadovale cene naših najvažnejših predmetov, ki jih izvažamo.

Skoro vsi predmeti ki jih uvažamo, so nazadovali tako po vrednosti kakor po količini. Vendar moramo ugotoviti sledeča važna dejstva:

1. Stalno narašča uvoz sirovega bombaža in prediva, na drugi strani se pa zmanjšuje uvoz tkanin, kar vse kaže na naraščajočo produkcijo naše tekstilne industrije. Isto velja tudi za volno in izdelke.

2. Slabši je uvoz železa, jekla, pločevine, tračnic, žel. materiala itd., kar je v zvezi z zmanjšano investicijsko delavnostjo zaradi gospodarske krize.

3. Dočim je lani uvoz premoga nazadoval (radi slabše zaposlenosti industrije), je pa izvoz nafte zopet narasel.

3. V zvezi s slabšo konjunkturo je tudi nazadovanje uvoza strojev, dočim so elektrotehnični predmeti in prevozna sredstva v uvozu nadalje narasli.

Pri izvozu pa imamo predvsem ugotoviti 1. velik padec izvoženega lesa v cen. Izvoz drv n. pr. je po vrednosti padel skoro za polovico, po količini pa le za tretjino.

2. Pšenice smo lani izvozili komaj polovico količine 1. 1929. vrednost pa je padla v še večji meri. Nadalje je bil večji izvoz koruze. Večina ostalih kmet. pridelkov (žito, slive, hmelj, konoplja itd.) izkazuje znaten padec. Edino izvoz sadja se je podvojil. Tudi izvoz vina je napredoval (izvozne premije itd.).

3. Izvoz živine je bil pri govedih in prašičih višji, pri konjih in drobnici manjši. Izredno pa je narasel izvoz perutnine. Tudi izvoz jaje je narasel.

4. Izvoz cementa in svinca je radi slabše konjunktura na svetovnih trgih nazadoval, bakra smo pa izvozili celo več kakor pšenice.

Glavni predmeti našega uvoza pa so bili sledeči:

	1930	1929
tis. t. milj. Din	tis. t. milj. Din	tis. t. milj. Din
bombaž sir.	8.774 168.8	7.598 185.1
predivo	13.134 497.9	10.917 481.4
tkanina	10.210 648.3	11.177 707.8
volna pred.	1.477 101.9	1.125 98.7
tkanina	2.261 337.4	2.239 359.9
svilene tk.	269 118.3	231 121.3
kože, usnje	12.070 238.2	7.971 214.7
žel. nepred.	57.947 120.9	64.858 135.2
pločevina	30.016 104.4	33.859 122.0
tkanina	27.377 107.9	50.704 162.9
kava	9.141 132.5	9.736 222.6
olj. plod.	20.899 100.2	24.206 117.0
premog	583.429 198.1	663.983 227.2
nafta	147.110 152.8	104.673 117.1
stroji	28.961 466.0	31.736 575.2
elekt. predm.	4.158 201.4	3.116 186.4
pred. sr.	14.781 172.2	12.963 174.1

Najvažnejši predmeti našega izvoza so bili sledeči:

	1930	1929
tis. ton milj. D.	tis. ton milj. D.	tis. ton milj. D.
pšenica	252 474.1	554 1.220.9
koruza	504 347.7	167 273.4
sadije	99 291.4	49 126.1
goveda	134 317.9	110 279.9
prašiči	243 284.6	219 334.2
drobnica	717 117.8	851 133.0
perutnina	8 113.9	3 43.9
svinjsko meso	16 228.1	17 264.1
jaja	30 511.8	22 454.3
žito	21 96.3	23 124.9
drva	413 79.1	656 142.6
stavbni les	1.399 1.156.9	1.166 1.398.0
pragovi	2.7 142	325 170.9
lesni izdelki	38 75.7	57 118.7
cement	417 152.2	460 164.1
baker	25 479.8	19 449.1
rude	1.048 258.1	1.098 181.7

Od stabilizacije dinarja sem v 1. 1925 se je naša zunanja trgovina razvijala sledeče (v milj. Din.):

Leta	Izvoz:	Uvoz:
1926	7.818.2	7.631.8
1927	6.400.2	7.286.3
1928	6.444.7	7.835.3
1929	7.921.7	7.594.8
1930	6.780.1	6.960.1

* v tis. glav. ** v milj. kom.

V varstvo proti hroli

vnetju grla in prehlajenja jemljite

PANFLAVIN-PASTILE

Statistika konkurzov v januarju 1931. Društvo industrijecev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja, da je bilo v mesecu januarju t. l. razglašeno 26 konkurzov v primeri s 52 konkurzi v januarju 1930. v dravski banovini je bilo razglašeno 6 (5) konkurzov. Prisilnih poravnav izven konkurza je bilo v januarju 40, od tega v dravski banovini 14. Konkurzov je bilo odpravljenih 42 (41), prisilnih poravnav pa 10.

Danos neposrednih davkov je bil v letu 1930 sledeč: 2.323.4 milij. od tega v bonih 217.9 milij. leta 1929 pa so dali neposredni davki samo 2005.8 milij. če odštejemo bone, je bilo plačanih lani neposrednih davkov 2105.5 milij. Din. torej 99.3 milij. več kakor v letu 1929. — Tudi dohodki drž. m. o. nopolov so se lani povečali: v prvih 11 mes. 1930 so znašali 2.159.2 milij. Din. v istem času leta 1929 pa samo 2.124. milij. Din. torej lani za 35.1 milij. več.

Društvo trgovskih potnikov je imelo svoj občni zbor, kakor je poročal Slovenski list, v nedeljo, dne 1. t. m. Dodatno k včerajšnjemu poročilu navajamo še par podatkov iz izvajanja zastopnika Zbornice za TOI dr. Ivan Plessa na tem zborovanju. Leta 1929 je izdala Zbornica za TOI v Ljubljani nad 900 legitimacij za trgovske potnike, od katerih je bilo za 563 za Slovenijo, dočim so bile ostale legitimacije izdane za potnike slovenskih tvrdk, ki so potovali po drugih pokrajinah države. V letu 1930 je naraslo število potnikov v Sloveniji od 563 na približno 700. Govoril je nadalje tudi o načrtu novega trgovskega zakona in zakona o socialnem zavarovanju, kolikor se tičejo trgovskih potnikov. Iz tajniškega poročila gosp. Sturma pa je posneti, da šteje ljubljansko društvo 117 rednih in 94 ustanovnih članov. Ob priliki razprave o ugodnostih za trgovske potnike v tarifnem odboru se je čulo, da je število potnikov v Zagrebu posebno veliko. Po najnovejših podatkih je organiziranih v Beogradu 120 rednih članov, zagrebška organizacija pa šteje res 5000 članov, toda od teh je samo 750 rednih, ostali so pa podporni in ustanovni člani. Skupno moramo ceniti, da je v državi približno 1000 potnikov, od katerih pa mnogo ne pride v poštev, ker imajo lastna vozila in ne reflektirajo na železniško olajšave. Število teh pa cenijo na 500, tako da dovolitev ugodnosti potnikom ne bi prinesla nikakih posebnih bremen za železniško upravo. Iz tajniškega poročila nadalje posnemamo, da je društvo imelo zavarovanje za slučaj nesreče.

Borza

Dne 3. februarja 1931.

Denar

V današnjem deviznem prometu so bili tečaji evrstejši. Promet je bil znaten posebno v devizah Newyork, Curih in Berlin. Vse zaključene devize je dala Narodna banka.

Ljubljana. (V oklepajih zaključni tečaj.) Amsterdam 2280 bl., Berlin 1847.25—1350.25 (1348.75), Bruselj 791.02 bl., Budimpešta 989.59 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 796.04—799.04 (797.54), London 275.57 bl., Newyork 56.53—56.73 (56.63), Pariz 221.40—223.40 (222.40), Praga 167.38—168.18 (167.78), Trst 296.87—297.04.

Zagreb. Amsterdam 2277 — 2283, Dunaj 796.04 — 797.04, Berlin 1347.25 — 1350.25, Bruselj 781.02 bl., Budimpešta 988.09 — 991.09, London 275.17 — 275.97, Milan 295.93 — 297.93, Newyork 56.53 — 56.73, Pariz 221.40 — 223.40, Praga 167.38 — 168.18, Zürich 1094.40 — 1097.40.

Skupni promet brez kompenzacij je znašal 5.1 milij. Din.

Beograd. Amsterdam 2277—2283, Budimpešta 988.09—991.09, Berlin 1348.25—1351.25, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 796.04—799.04, London 275.17—275.97, Newyork 56.53—56.73, Pariz 221.40—223.40, Praga 167.38—168.18, Trst 295.89—297.89, Curih. Beograd 9.1285, Pariz 20.295, London 25.145, Newyork 517.75, Bruselj 72.16, Milan 27.11, Madrid 52.90, Amsterdam 208.05, Berlin 123.06, Dunaj 72.76, Stockholm 138.55, Oslo 138.425, Kopenhagen 138.45, Sofija 3.75, Praga 15.315, Varša-

va 58, Budimpešta 90.35, Atene 6.70, Carigrad 2.455, Bukarešta 3.0725, Helsingfors 13.025.

Vrednosni papirji

V primeri z včeraj je bila vojna škoda prav čvrsta in je njen tečaj zopet presegel 420. Tudi dolarski papirji so bili čvrstejši. Promet pa ni bil znaten. Bančni papirji so bili radi skorajšnjih bilanc in dividend čvrsti. Tako je bila zaključena Jugobanka po 77.50 in 77.75, Unionbanka se je uvrstila od 192 na 194, nadalje Praštediona od 975 na 980. Zaključena je bila tudi Srbska banka po 190. Industrijski papirji so slejkoprej ostali v glavnem neizpremenjeni. Promet je bil v delnicah Drave po neizpremenjenem tečaju 285 in v delnicah osješke Sečerane po čvrstem tečaju 295.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 92.50 bl., 7% Bler. pos. 80.50 bl., Celjska 100 den., Ljublj. kred. 125 den., Praštediona 970 den., Kred. zavod 170—180, Vevče 128 den., Stavbna 40 den., Split cement 350—400, Ruše 200—230.

Zagreb. Drž. pap. 7% inv. pos. 86.50—86.875, agrari 49—51, vojna škoda ar. 420—421 (421), kasa 421 bl., 2. 417—419, 3. 417—419, 4. 418—419, 5. 418—418.50, 6. 418—419, srečke Rdeč. križa 48 bl., 8% Bler. pos. 91.875—93, 7% Bler. pos. 80.25—80.75 (81), 6% begl. obv. 67.50—68.50 (68.50—68), Bančne delnice: Ravna gora 75 den., Hrvatska 36—38, Katoliška 56—57, Kreditna 125—129, Unioa 194—195 (192, 194), Jugo 77.50—78 (77.50, 77.75), Lj. kred. 125 den., Medjunarodna 68 den., Obrtna 36 den., Praštediona 975—980 (975, 980), Elno 138 den., Srbska 190—191 (190), Zemaljska 131—135, Industrijske delnice: Nar. šum. 25 den., Guttman 130—131, Slavek 51 bl., Slavonija 200 den., Danica 85—95, Drava 233—237 (235), Sečerana Osjek 290—295 (295), Nar. ml. 20 den., Osj. ljev. 230 den., Brod. vag. 90 bl., Union 75 bl., Vevče 128 den., Isis 40—45, Ragusea 375—380, Oceania 200—230, Trboveljska 333.50—334, Split cement 300—353.

Beograd. Narodna banka 8040, 7% inv. pos. 87—87.50, agrari 51, vojna škoda 420, 2. 416—417, 3. 417.25, 6% begl. obv. 68, 7% Bler. pos. 81, 7% pos. Drž. hip. banke 80.25—80.375.

Notacije državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 79.75—80.75, Newyork: 8% Bler. pos. 91—92, 7% Bler. pos. 79.75—80.50, 7% pos. Drž. hip. banke 79.50—80.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 91.25, Wiener Bankverein 16.45, Creditanstalt 46.65, Escompteges. 157.45, Guttman 16.25, Alpine 17.55, Trboveljska 42.50, Rima Murany 62.50.

Žitni trg

Danes javlja Budimpešta čvrstejšo tendenco, pri nas pa je ostal položaj neizpremenjen. Ravnotako so tudi cene ostale neizpremenjene. Dovozi so slejkoprej slabi.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 25 vagonov, koruza 36 vag., moka 6 vag., otrobi 2 in pol vagona. Tendencja neizpremenjena. Sombor. Vse neizpremenjeno. Tendencja neizpremenjena. Promet 160 vagonov.

Budimpešta. Tendencja ustaljena. Promet miren. Pšenica marec 14.41—14.53, zaklj. 14.52—14.53, maj 14.76—14.82, zaklj. 14.81—14.82, rž marec 10.53—10.56, zaklj. 10.53—10.54, maj 10.65—10.66, zaklj. 10.64—10.65, koruza 11.95—12.05, zaključke 12.03—12.04, tranzit maj zaklj. 9.60—9.61.

Živina

Dunaški prašičji sejem. (Poročilo tvrdke Ed. Saborsky & Co., Dunaj.) Na trg je bilo pripeljanih 12.901 prašutar in 300 speharjev. Iz Jugoslavije jih je bilo 2146. Cene: Speharji najboljši 1.50, I. 1.45—1.48, II. 1.31—1.42, kmečki 1.38—1.45, najboljši 1.55, prašutarji 1.05—1.60. Speharji so se pocenili za 10 grošev, prašutarji pa za 5 do 10 grošev.

Murska Sobota

Mrtvaški zvonovi pojó. Toliko smrtnih slučajev Sobota že dolgo ni imela. Mrtvaški zvonovi venomer pojó. V treh dneh smo imeli 4 mrlje. Na prejš. smo pokopali 2 otroka, potem 83 letno staro in krog 80 letnega starca.

Pregled avtomobilov. V soboto se je vršil pregled avtomobiljev. Mala Sobota jih nima nič manj ko 12. Drugi enakoveliki kraji imajo kvečjemu po 2 ali 3.

Poskušen vlom. Benkicevo gostilno so v polnočnih urah nameravali obiskati nezahvalni gostje. Pri delu so bili nekoliko preglašni. Gospodar ih je slišal in je dvakrat streljal.

Celo Vaša najboljša prijateljica vam tega ne pove

ELIDA CREME DE CHAQUE HEURE

Celje

Gledališka družina KPD ima drevi ob osmih važen sestanek. Pridite zanesljivo vsi!

Seja celjskega okoliškega sveta. Na Svečnico ob pol devetih zjutraj je imel okoliški občinski svet svojo sejo, ki je v glavnem dokončno sklepal o vprašanjih, ki so ostala na poslednji seji odprta t. j. predvsem o vprašanju prispevka za vzdrževanje celjske mestne policije. Z ozirom na to, da spada le razmeoma majhen del okoliške občine pod delokrog celjske policije in da sega glede policije mestni teritorij globoko v okrožje okoliške občine, je smatral okoliški občinski svet za pravilno in pravično, da prispeva prvo leto za vzdrževanje le znesek 50.000 Din. — Za občinskega blagajnika je bil izvoljen občinski odbornik g. ravatelj Fran Pograjc. — Proračun za zdravstveno občino, ki jo tvori okoliška občina skupno z občino Šmartno v Rožni dolini, se določa na Din 20.000 za tekoče leto. Iz tega zneska se bo dotiral zdravnik in dve babici. V odbor zdravstvene občine so izvolijo gg. Kukovec, Strenčan, Vitavsky, Hrastnik, Pograjc, Sovič in dr. Laznik. — Za poverjenika za pobiranje članarine v korist Protituberkulozne lige sta bila imenovana gg. Vučko in Kunec. — Seja je trajala preko 2 uri in je potekla vseskozi stvarno.

Mestni gasilci so bili v noči od 1. na 2. februarja okoli pol 2 pozvani h požaru v Laveu. V najkrajšem času je odbrzel službojuči vod z motoriko v Levec, kjer je našel hišo posestnika g. Rojca v plamenu. Skupnemu naporu gasilcev in vaščanov se je posrečilo pač rešiti večji del opreme, hiša sama pa, ki je bila krita s slamo, je postala žrtev ognjenega elementa.

Tradicionalna zabava celjskih obrtnikov se je letos vršila na predvečer Svečnice v vseh prostorih Narodnega doma. Udeležilo se je ogromno število občinstva, tako da je pač smatrali to prireditev za eno najpopularnejših. Izredno nogozen vtis je na celjsko občinstvo in zlasti obrtnike napravil poset skupine ljubljanskih obrtnikov, na čelu jim I. podpredsednik zbornice za TOI g. Ivan Ogrin ter načelnik ljubljanske krojaške zadruge g. Ložar. Kakor smo mogli opaziti, so ob tej priliki predstavniki ljubljanskih in celjskih obrtnikov izčrpno izmenjali misli glede pogledov na mnoga stanovska vprašanja.

Predavanje o Katoliški akciji je na Svečnico popoldne privabilo v gledališko dvorano ljud. doma izbrano občinstvo iz mesta in okolice. Tamburaški zbor Krekove družine je ustvaril razpoloženje s sviranjem nabožnih pesmi, izvrstno se je postavil novoustanovljeni celjski krožek, nato pa je predsednik lavantinskega škofijskega odbora Katoliške akcije v enournem govoru očrtal glavne smernice Katoliške akcije.

Člani odbora Vincencijeve konference naj pridejo drevi ob osmih na sejo v Samostansko ulico.

Kranj

Tekstilna šola se seli. Dovošeno je poslopje mestne hranilnice v Rožni ulici in pripravljeno za nastanitev mladega, a vendar najboljši nade pajočega zavoda. Ko se je bilo lanko jesen občini treba hitro odločiti, ali sprejme zavod v Kranj in ko so razne predpriprave, kot na pr. sklenitev pogodbe med občino in mestno hranilnico glede prostorov ovirale v kratkem času dovršiti že pred par leti nalašč v ta namen grajeno poslopje, je šola našla provizorično in zaslonno bivališče v učilnicah bivše puškarke šole v Narodnem domu. Predpriprave so dozorele v toliko, da se bo šola te dni preselila v novo poslopje. Iz Celja pride še pohištvo za notranjo opremo prostorov in polagoma bo stvar prišla v pravi tir. Za čim boljše uspehe zavoda pa so potrebne izdatne občinske in banovinske subvencije.

Trbovlje

Občinska seja bo v četrtek dne, 5. februarja ob 15 z obsežnim dnevnim redom.

Volitve v drugo rudarsko skupino. Rudarsko glavarstvo je razpisalo volitve zastopnikov v drugo rudarsko skupino za dne 15. t. m. Volilno pravico ima vsak delavec in delavka po 21 letu starosti, ki je zaposlen pri rudniku.

K temu bi bilo želeli, da strokovne organizacije napravijo sporazum za postavitve kandidatov. Predlagajo naj se najboljši, večji delavci, ker sicer odbor ne bo mogel uspešno delovati za dobrobit delavstva. Posebno sedaj, ko nastopajo za rudarsko delavstvo pravi resni časi, je potrebno imeti dober in delu vešč zaupniški aparat, drugače bo trpelo le delavstvo.

Litija

Smrtna kosa. V najlepši moški dobi 38 let je po daljšem trpljenju umrl v Litiji g. Tone Bric, ključavničar železniških delavnic v Mariboru. Zaman je iskal zdravja na Golniku, prišel je domov v rojstno hišo umret. Zapušča neotolajljivo vdovo s tremi majhnimi otroci. Značajnemu in mirnemu delavcu Tonetu večni mir in pokoj, žalujočim naše iskreno sožalje.

Zadnji sportni dogodki

Zimski sportniki so že skoraj obupali in odložili smuči, ko je končno le zapadel zaželjeni sneg. Radi tega so izvedli v Kranjski gori, kakor tudi v Mojsitani, prošlo nedeljo odpovedane smučarske tekme. V Kranjski gori se je vršila prva mednarodna tekma na 18 km in pa propagandno skakanje. Smučarskega teka se je udeležilo veliko število tekmovalcev (60) in je bila ta tekma po številu sodelujočih ena največjih v zadnji dobi. Le škoda, da so morali tudi stari rutinirani tekmovalci med tekmovalcem odstopiti. Snega je bilo res dosti, toda bil je preveč južen. Radi tega je prav za prav odločila boljša maža. Vsi tisti pa, ki niso pravilno mazali, niso mogli nikamor in so povečini odstopili. Zmago je odnesel sigurno stari rutiner Joško Janša.

Popoldne so se pa vršili v Mojsitani smučski skoki za prvenstvo Dravske banovine. Zanimanje za te tekme je bilo veliko, prihitelo je par stotin gledalcev, da vidijo, kaj znajo naši tanjše tudi v tej panogi. Najbolj so se zanimali za naše »Norvežane«. Kajti »Smučarski klub Ljubljana« je poslal na Norveško talentirana skakalca Sramila in Zupana, da se tamkaj spopolnita. No, in kar sta pokazala, to je bilo vredno truda, ki ga je klub imel. Tako lepih skokov, kakor jih je pokazal Sramel, menda pri nas še nismo videli. Res, da ni napravil dolgih skokov, skakalnica ni ravno najboljša, čeprav lahko skačejo okoli 40 metrov daleč. Najdaljši skok je bil 29 metrov, izven konkurence je pa skočil celo 31 metrov. Smolo je pa imel dosedanj mojšter Joško Janša. Pri najboljšem skoku je padel in se radi tega padca ni mogel plasirati. Poznalo se mu je, da je dopolne startal pri teku. Sploh je bilo dosti padcev. Tej prireditvi je prisostvoval osebo g. ban, ki je izročil lep kip »Zmagovalca« Sramilu.

Na Mrzlem studencu so se pa vršile oba dni vojaške tekme v patrolnem teku kakor tudi v teku posameznikov. Zmagala je patrola obmejnih vojakov, v kateri je startalo par znanih tekmovalcev, med njimi tudi Damjanovič. Tudi tej prireditvi je prisostvovalo precej gledalcev.

Poleg zimskih prireditev smo imeli tudi nogometne tekme. Sicer ne pri nas, pač pa je Ilirija napravila izlet na Sušak. Igrala je dve tekmi in sicer obakrat z rezultatom 2:2. Rezultat ni dober. Vpoštevati pa moramo, da je Ilirija nastopila s petimi rezervami, brez najboljših moči. V Zagrebu so pa imeli vodilni klubi velik turnir. Rezultati tega turnirja so naslednji: Concordia : SASK 1:0, HASK : Gradjanski 5:3. Drugi dan pa: SASK : Gradjanski 4:3 in Concordia : HASK 3:2. Tekmar prvega dne je prisostvoval tudi Nj. Vel. kralj s kraljico in s številnim spremstvom.

Odiseja malega drugošolca

Kako je drugošolček osem dni hodil iz šole domov

Zemun, 2. februarja.

V hišici gospoda Fjodora Gapurenka med Zemunom in Batajnico so večeraj proslavljali vrnitev malega 12 letnega Leva z njegove osemnedevne odisejane. Mali Lev je bil namreč pred tednom dni v Belgradu, kamor hodi v šolo. Ko se je hotel vrniti domov, je opazil, da je zgubil vozno karto do Zemuna. Radi tega je odšel v Mali Mokri lug k g. Mitrohinu, ki mu je posodil 10 Din za povratek. Ko je prišel v pristanišče, je zvedel, da ne vozi v Zemun nobena ladja več, ker traja plovni promet samo do 10 zvečer. Zato je odšel kar na železniško postajo, kjer je kupil vozni listek do Zemuna in vstopil v zagrebški brzovlak, ki odpelje ob 11 ponoči iz Belgrada. Na postaji si je kupil tudi kifeljček za zadnjih 50 par, ki mu jih je še ostalo.

Vsedel se je komodno v kot kupeja v veseli zavesti, da bo v par minutah v Zemunu. Toda dečko je bil truden in je omagal ter zaspal. V kupeju je sedelo tudi par vojakov, ki niso niti slutili, da se fantek pelje samo do Zemuna. Ko so videli, da fantek dremlje, je eden vojakov vzel svoj plašč in ga z njim pokrnil. In Lev je zaspal. V spanju ni niti čutil, da vlak z brzino 70 km na uro vozi mimo postaj in se vedno bolj približuje Zagrebu.

Ko se je Lev zbudil, je bil že dan. Se ves zmešan od spanja je vprašal voake, če so že v Zemunu. Vojaki so se morali dečku pristržno nasmejati. Povedali so mu, da bodo brez uro in pol v Zagrebu. Seveda je bil fantek ves prestrašen in je na prvi postaji skočil z vlaka. Bil je lačen in brez vsake pare. Nekdo izmed njegovih sopotnikov-vojakov mu je zaklical, naj počaka drugega vlaka, ki bo vozil v Beograd. Toda Lev se ni upal v vagon brez vozovnice. Ker je močan in znan vnet sportnik med tovariši, se je odločil, da odide kar peš domov. Mislil si je, saj Zemun ne more biti tako daleč, da ne bi mogel priti do tja. Mrzli veter ga ni niti najmanj motil in korajžno se je odpravil na pot. Šel je ves čas ob progi, da ja ne bi zgrešil prave smeri. Na kateri postaji je izstopil, se ne spominja točno, toda zdi se mu, da je bila to Sunja, postaja v bližini Siska.

Sprva sem se ustrašil, pripoveduje Lev. Bilo je zelo mrzlo, jaz pa nisem vedel, kje sem.

Najbolj sem mislil na svojega papana in na šolo. Vedel sem, da se bo papa zelo razburjal radi mene. Vedno ga skrbi, kadar ne pridem pravočasno domov. Toda mislil sem, da Zemun ni tako daleč, in sem tako odšel naprej. Ves prvi dan sem poloval. Odpočil sem se samo parkrat. Ni mi bilo ravno hudo. Toda lačen sem bil. In tako sem šel, šel vedno dalje ob progi in se hotel obesiti zadaj za kak vagon. Toda bal sem se, da me vlak ne bi povozil, ker so vsi vlaki tako hitro drveli mimo mene. Šele proti večeru sem srečal nekega kmeta, ki sem mu povedal, kaj se je z menoj zgodilo.

Lev tedaj s pretresljivimi besedami popisuje razgovor med njim in kmetom, ki mu ni hotel dati koščka kruha.

»Dober večer,« je nagovoril deček kmeta, »jaz sem Lev Gapurenko, dijak drugega gimnazijskega razreda, stanujem v Zemunu in sem zgrešil pot domov. Ves dan hodim in nisem ničesar jedel. Ali bi mi lahko dal košček kruha?«

»Nočem, nočem,« se je kratko odrezal kmet. »Koliko takšnih, kakor si ti, sem že srečal v svojem življenju. Vsi nekaj hočete. Kje bi že bil, če bi vam vsem dajal.«

Osramočen je tedaj Lev zaplakal. V dečku se je tedaj vzbudil ponos in je sklenil, da vse do Zemuna ne bo nikogar prosil za košček kruha. In je nadaljeval pot, čeprav se je že znočilo. Kam? Niti sam tega ni vedel! Do prvega primernegega skri-vališča, kjer bi lahko prenočil, bodisi da bi bil to kak kup slame, bodisi kak hlev ali kaj podobnega. In je res našel kup sena, kjer se je zariil in tako spal prvič brez svojega očeta. Noge so mu že odpovedale in lakota je vedno bolj pritiskala.

Ze ob prvem svitu je bil Lev na nogah in se hrabro boril z brezkončno cesto, ki je ni in ni hotelo biti konec. Srečna misel mu je šinila v glavo. Noči so preveč mrzle in bi lahko zmrznil. Zato je sklenil, da bo poloval ponoči in podnevi spal. In tako je tudi storil. Poleg neke vasi, kamor se ni upal radi psov, je našel zopet kup sena, kjer se je ponovno zariil in sladko zaspal. Torbica za knjige ga je zelo težila, toda sklenil, da jo bo nosil, dokler mu bodo moči dopuščale.

In Lev pojasnjuje noč za nočjo svojega mučnega potovanja in dan za dnevom svojega težkega spanja, kako se je boril z gladom, mrzom in trud-

nostjo. Toda najstrašnejši trenutek je bil zanj tik pred Zemunom, kjer so ga vsega onemoglega in trudnega našli vaški psi sedmo noč pred neko stajo. Psi so bili strašni, ogromni, orjaški. Brihtni pobli je tudi topot srečno ušel nevarnosti. Spomnil se je, da je nekoč slišal, da se je treba takoj vreči na tla ali pa mirno stati, če koga napadejo psi. Tudi on je tako storil. Padel je na tla in nekaj časa ostal popolnoma miren. Psi so ga nekaj časa vohali, nato pa odšli nazaj v vas. Lev se je ponovno dvignil in nadaljeval pot domov. Sedmo noč je opazil prve svetiljke in hiše Zemuna. S poslednjimi močmi se je trudoma vlekel naprej. Glad ga je že omotil in skoro brez zavesti je taval, a silno muko vlačil noge za seboj. Tako je prehodil ves Zemun. Še poslednji napor, še par korakov in že je bil pred hišo svojega očeta, ki ga je že sedmi dan zama zama iskal in še skoraj obupaval za svojim sinom.

Lev je takoj šel v hišo. Niti sedaj, kljub vsej trudnosti, ni zamarenil lepe navade, da bi si obri-sal čevlje pred pragom. Oče je slišal šum in je šel gledat, kaj je. Pred vrati je bil fantek v takem položaju, da je v resnici izgledalo, kakor da leži. Nesrečni oče je sprva mislil, da je sin mrtev in je v razburjenosti zakričal: »Joj, Lev je mrtev!« Lev se je tedaj obrnil k očetu in s poslednjim naporom — z izmučenim glasom zašepetal: »Oče, jaz sem živ! Jaz sem tvoj Lev!« »Kaj je s teboj, Lev?« je zaskrbelo očeta. Ves srečen, da zopet vidi svojega sina, pa je dvignil, obsul s poljubi in odnesel v hišo, kjer ga je položil na posteljo. Seveda je Lev takoj zaspal ko ubit. Zbudil se je šele čez 24 ur in očetu povedal vse, kako je bilo z njim.

Seveda je oče teh osem dni silno skrbel, kaj je z njegovim sinom in je dvignil vse na noge, da bi ga našel. Obvestil je tudi policijo in orožništvo. Med ljudmi so se razširile na različne načine in naj-fantastičnejše verzije. Prvi so trdili, da se je deček ponesrečil, drugi so zopet mislili, da so ga odpe-ljali cigani, tretji so zopet verjeli, da je bil žrtev kaknega zločinca. Nesrečnega očeta so čisto zbe-gali s temi govoricami, tako da že ni več vedel, kje se ga drži glava. Zadnje upanje, da bi še kdaj videl svojega sina, pa je zgubil dan pred zopetnim veselim svidenjem, ko mu je policija javila, da ni mogla najti najmanjše sledi za njegovim sinom.

Kulturni obzornik

Mariborsko gledališče

(Ob premijeri B. Shawovega »Ljubimec«).

Tretje delo znamenitega Angleža na sloven-skem mariborskem odru. Pravijo, da so še precej boljše dela od istega avtorja kakor je »Ljubimec«. Tudi ni nazadnje zanimivo, zakaj se je uprizorila ravno ta štiridejanska slovitega angleškega satirika in dramatika. Vsekakor gre za skoroda prijetno izpremembo v repertoarju našega gledališča baš spriču smiselnostne igre, kar je po nekaterih raz-očarjih v zadnjem času na prave gledališke pri-jatelje in obiskovalce vsaj nekoliko pomirjevalno učinkovalo. S precejšnjo bodljivostjo in podčr-tano tendencnostjo je pikri pisatelj v »Ljubimec« posegel v kos pristnega londonskega purgarskega in klubskega življenja. Igralci so se vidno potru-dili in je režiser V. Skrbinek posrečeno pritegnil v poštev prihajajoči del dramskega ansambla. Ne-mara bi bilo še samo priporočljivo, da se mestoma črtajo nekatere stvari, ki slučajno ne spadajo z njunostjo in okvir predstave in ki morebiti celo ne dosežajo običajne višine pisateljevega humora. — Glavni ženski figuri Cuthbertsonove hčerke in Ju-lije smo videli v odličnem prikazu Kraljeve, ozi-ro-ma Starčeve, ki kaže tudi v letošnji sezoni v raz-vijanju svojih odersko-umetniških ambicij prav po-menljiv napredek. Plastično pointiran je bil Škr-binškov filozof Leonard Charteris. Nadalje so z ubrano homogenostjo v igri in nastopu sodelovali Savinova kot Silvija, P. Kovič (Dan Craven), Furi-jan (Cuthbertson), Tomažič (dr. Paramore) in Blaž (sluga). Prevod ni baš prvovrsten.

Pismo iz Zagreba

»Sveslavenski zbornik«, katerega je izdala »Zajednica slavenskih družtev« v Zagrebu, je od-ličen dokument slovanske skupnosti, za katero so Hrvatje od nekdaj živeli. V knjigo, ki so jo na-menili 1000letnici svojega kraljestva, so povezali vseh deset slavenskih jezikov. Iz vseh deset se je čisto spontano razvezalo v spominih na nekdane stike med severom in jugom. Ker se svetli v knji-gi tudi slovanski jezik in je marsikaj toploga o naših ljudeh povedanega, bom o knjigi širše po-ročal.

Od Slovencev je dal edini Fran Kovačič čla-nek o »Pomenu Tomislavovega kraljestva za Slo-vence«.

A pred vsem me je iznenadil muzikolog Lud-vik Kuba s spisom: »V Bile Krajine«. V letu 1888 je poletel na jug za narodnimi napeti. Prehodil je Gorenjsko, Notranjsko, Dolenjsko, pa zašel pre-ko Kočevja v Belo Krajino. Bil je v Uskokih, v Črnolju, v Adlešičih (pri župniku Šušljku), v Ra-dovici (pri župn. Schweigerju) in pri Treh farah. Z ljubeznijo in toploto govori o kraju, prijateljih, gostiteljih svojih v tistih dneh. Opiše tedanje belo-kransko nošo. V Adlešičih je ujel pesem »V ovi Črni gori žarki ogenj gor« z napovedom. Primerja jo z varijantami pri Bolgarih in Črnogorcih, pa belokranski napet ni mu le najlepši od teh treh, ampak »je to jedna najcennejših pismu mnou vu-bec zapisaneh, tudž i najlepši upominka na moji belokrajinskou zajiždku...«

Stepan Mladenov, prof. komparativne lingv. na univerzi v Sofiji, razvršča imena in kulturne odnose velikih Slovencev z Bolgari. Od Slovencev podčrtava J. Kopitarja, Fr. Miklošiča, Antona Askerca in Simona Gregorčiča. Ti so Bolgare lju-bili.

Josip Pata, priv. docent za lužiskosrbski je-zik na Karlovi univerzi v Pragi, piše o knjigi Slo-venca Ant. Bezenika »Bolgarija in Srbija« (izdala jo je Družba sv. Mohorja 1897). Ta knjiga ni po-topis, ampak ljubezen do Bolgarov in Srbov in vseh slovanskih vej...

Prvi zvezek »Nove Evrope« v letu 1931 je posvečen v vseh člankih eni misli: Kakšna bi bila vojska v bodočnosti — in v tem je izzvana želja po miru. Sodelujejo številni domači in tuji pisatelji.

Urednik »Riječ«, Ante Kovač, je poslal v beogradsko »Vreme« 14. jan. informativni članek o kulturnem življenju Zagreba, ki je podobno raz-buril Zagrebčane kakor v decembru Drinae Ljub-ljano. Razdeli zagrebške književnike v devet raz-ličnih pravcev (Pen klub), Društvo hrv. književ-nika, Matica Hrvatska, Hrvatska Prosvjeta, Riječ, Književnik, Književne Novine, Socijalna misao, Savremeništvo, seveda vsaki družbi, ki se zbira v eni ali drugi reviji odn. društvu, daje svoje po-sebne izraze »jalovosti, neaktivnosti, zagrijivosti« in podobno. Posebno neljubi so mu »mladič« okrog »Književnika«, »Hrvatske revije« in »Hrvatske Prosvjete«. O pisateljih poslednje pravi: »To su izključivi i netolerantni katolički književnici, svi-jet za sebe, z njima ne može moderna jugoslov. literatura da računa ni u kojem slučaju.«

»Savremeništvo« št. 3 je priusel dve pe-smi Toneta Seliškarija: »Pismo« in »Moj oče«, a L. Žim, je v rubriki »Pisci i knjige« raz-grnil življenje in dela njegova v domovini in na tujem. Pravi, da pripravlja za pomlad velik roman iz časa svetovne vojne: dejanje se igra v zaledju in ujetništvu. Za »Savremeništvo« bo napisal članek o slovanski literaturi v Ameriki in o drugih vprašanjih sodobne slovanske književnosti bo referiral.

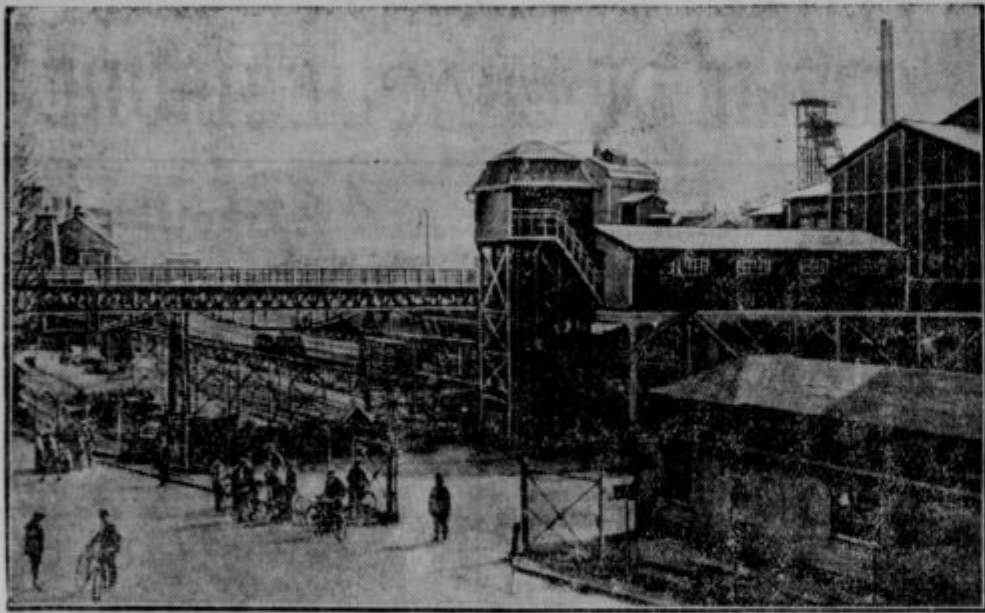
V »Novosti« št. 29 se je L. M-č ustavil v dalj-šem feljtonu ob pisatelju Bogomirju Magaj-ni in njegovih »Primorskih novelah«.

Izza njegove pisateljske poti od »Križa na gor« do »Doma in sveta« in izdaje zbirke novel (»Bez sumnje su i Hrvati, koji prate slovansku literaturu, zapazili to ime«) prehaja g. M-č v opis Magajno-ve umetniške moči in svojstvenosti. Predvsem se v njegovih stvaritvah zapaža neka nenavadna meh-koba in nežnost, neka potencirana liričnost, ki pa vendar ne stoji iz okvira možnosti in iskrenosti. Nežen je do človeka, do človeške duše, ki trpi; pa prav tako do prirode, ki jo na svoj način ljubi in iznaša skoraj panteistično v mnogih svojih novelah (»Živa«, »Velebit«). V teh novelah je tako čudno lep odnos človeka in prirode...

Pri vsej tej liričnosti pa vendar stvarno in rea-listično iznese mnoge probleme človeka in člove-štva. Življenjski realizem se pri Magajni meša z neko originalno zunanjo stilsko romantiko in sim-bolizmo... Neki slovanski kritik pravi, da je to nasledil po Cankarju; pa ko je Cankar jemal sim-bole iz vizij sna, jih Magajna jemlje iz vsakdanjega življenja... Magajna je lirik in mediciner, religio-zen je in socialen. Ni religiozen radi religije, nego bi se moglo reči: radi socialnega in liričnega v religiji (»Zdravnica Marija«). — V slovanski lita-raturi je nosilec novega, prav svojega gledanja na ženo. V socialno stran žene gledajo njegove novele; ljubezni njegove pa imajo mnogo čistosti v sebi in Tagorevske nežnosti. Z zmisлом za nianso razle-geja ljubezen in v vseh ljubeznih najde čistost, veli-čino pa človeško in božjo vsebino...

Njegova zbirka novel ima kot primorska predvsem vrednost v tem, da ni propagandistično tendenciozna, kakor se tolikrat tudi močnim pi-sateljem zgodi, ko pišejo o bolečini svoje domovine, ampak nosi čisti umetniški kriterij.

Ljotze Goloblić.

Venceslavov rov v Neurode, ki je zahteval v lanskem poletju 150 človeških žrtev. Rov sedaj opu-ste, ker pruska vlada noče več prispevati za varno-tne naprave. 2100 rudarjev in 200 uradnikov bo izgubilo zaslužek.

Upor stradajočih farmerjev

»New York Herald« prinaša iz mesteca In-gland (Arcansas) poročilo, ki prepričevalno govori o poprej nezaslišanih gospodarskih tež-kočah v Zedinjenih državah. Inland je trgo-vsko središče jako premožnega kmečkega okra-ja. A letošnja suša v zvezi z naknadnimi banč-nimi polomi je kmalu podkopala nekdanje bla-gostanje. Po farmah je zavladala prava lakota. Minole dni je naskočilo nad 500 od pet do glave oboroženih farmerjev v svojem obupu mesto. Zbrali so se na trgu in trgovcem na-znanili, da bodo streljali, če bi se upirali njih ženam pa deci, ki so prišli z vozovi plenit ži-vila. Na srečo se je izkazal mestni sodnik George Morris kot dober govornik. Uro in pol je na trgu besni množici očital njeno neraz-sodnost, med tem ko so vihteli napadalci re-volverje in puške ter kričali, naj jim dá na-mesto besed katerokoli delo pa magari za 50

centov dnevnega zaslužka. Njih žene so kle-čale pred sodnikom in mu objokane kazale lačne otroke. Naposled se je sodniku le po-srečilo preprečiti napad na trgovine. Njegovi uradniki so med tem telefonsko govorili z de-želno upravo Rdečega križa v St. Louisu, ki je takoj naklonila sleherni rodbini po 250 do-larjev podpore za nakup življenjskih potreb-ščin. Čim je prispelo to obvestilo, so založili trgovci sodnijo z moko, mastjo in sličnim ter je razdelil Morris živila 350 družinam. Ostale so bile pripravljene na pošiljatev počakati do-ma. Nato so oboroženci zapustili Inland. Pri-pomniti je, da prehrani že zdaj Rdeči križ v tem okraju do 100.000 ljudi in bo začetkom meseca februarja znašalo število stradajočih že do 250.000. »Prebivalstvo Zedinjenih držav se ne zmeni za te okraje in ne ve, kako trpi-jo,« izvaja v svojem pismu na javnost William

Šramlov najboljši skok na prvenstvu (31 m).

Bogomir Šramel, član »Smučarskega kluba Ljub-ljana«, ki si je v nedeljo priboril prvenstvo Dravske banovine v smučskih skokih. Prejel je od bana ličen kip zmagovalca.

»Cinglavski letalec« Plüschow, svetovno znan iz minule vojne, je na svojem raziskovalnem poletu v Ognjeno deželo smrtno ponesrečil.

gam odpeljati svoje zaloge. Množica, ki je napadla Inland, je bila obupana od lakote in posebno zaradi lačne dece. Zatrjujem, da je nastopala popolnoma mirno in rada poslušala moje ugovore, a ponavljam, da so ti ljudje obupani. Razšli so se, ker so zaupali mojim obljubam, a ne ve nihče, kaj se bo zgodilo prihodnjič. Tisk vladi soglasno priporoča, naj se pobriha za stradajoče kmete, ker ogroža njih gibanje temelje javnega reda in bo lahko imelo za državo nevarne posledice.

Ameriške dobrotelne organizacije organizi-rajo pomoč za stradajoče farmerje, ki so v nevar-nosti, da pomrejo lakote.

Recknaglov skok: 71 metrov daleč.

Za čas

GRIPPE

Vas varujejo

ANACOT-PASTILE

Dobivajo se v vseh lekarnah.

Cena malega zavitka 8 Din. velikega 15 Din

Varujte se ponaredb!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 4. febr.: 12.15 Plošče (valčkova ura in zborovo petje). 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Radio orkester. 18.30 Ing. dr. M. Kasal: Gradbene nesreče in njih vzroki. 19.00 Dr. Nikola Preobražensky: Ruščina. 19.30 Literarna ura: Franc Vodnik: Zadnji spisi Pregljevi. 20.00 Ravnatelj Grm: Razvoj govora in govorne rabe. 20.30 Dr. St. Vurnik: Slovenska narodna pesem in njen slog. 21.00 Sonny-boy jazz. 22.00 Poročila in napoved časa.

Četrtek, 5. febr.: 12.15 Plošče (Slov. pesmi, šlagerji iz zvočnih filmov). 13.00 Čas, plošče, borza. 17.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčič. 18.30 Gimnastične vaje. 19.00 Prof. Mirko Rupel: Srbohrvaščina. 19.30 Dr. Valter Bohinec: Mehanično in tehnično razpadanje tal. 20.00 Pero Horn: Duševna vzgoja otroka. 20.30 Klavir solo, izvaja Pavel Sivic (češki skladatelj). 21.15 Operni večer, poje Pavel Grba, baritonist kr. opere. 22.15 Radio orkester.

Drugi programi:

Sreda, 4. februarja

Belgrad: 12.45 Radio orkester — 20.00 Klavir — 20.30 Operne arije — 21.00 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče — 17.00 Glasbena otroška ura — 18.00 Plošče za otroke — 20.15 Prenos zvoznega filma — 21.00 London: B. B. C. simf. konc. — Budapešta: 12.05 Koncert orkestra — 17.30 Piano — 20.15 Prenos. — Dunaj: 19.30 Pesmi — 20.15 Zabavna ura — 21.05 »Napoved...«, igra — 21.35 Večerni koncert. — Milan, Torino: 12.15 Pestr glasba — 19.30 Pestr glasba — 20.45 Komorna glasba. — Praga: 19.20 Koncert češke gl. v Brnu — 21.00 London. — Langenberg: 19.45 Večerna glasba — 21.15 Prenos koncerta iz Stuttgarta. — Rim: 17.00 Pester koncert — 20.55 Prenos opere. — Berlin: 19.30 Plesni večer — 21.10 Operna glasba — 22.30 Koncert. — Katowice: 12.10 Plošče — 17.45 Ljudski koncert — 20.30 »Ver sacrum«, oratorij. — Toulouse: 12.45 Simfonični orkester — 20.00 Plesna glasba — 20.30 Orgle — 21.00 Koncert. — Muhlacker: 12.00 Promenadni koncert — 20.00 Plesna glasba — 21.15 Orkestral-

ni koncert — 23.00 Zabavni koncert. — Mor. Ostrava: 12.30 Radio orkester v Brnu — 18.20 Radio orkester — 19.20 Koncert v Brnu — 21.00 Praga. — Leibzig: 16.30 Koncert — 19.30 Zabavni koncert — 20.20 Enojevski — 21.10 Koncert.

Četrtek, 5. februarja

Belgrad: 12.45 Radio orkester — 16.00 Opera (plošče) — 20.30 Komedia — 21.00 Ljubljana — 23.50 Radio orkester. — Zagreb: 12.30 Plošče — 17.00 Popoldanski koncert balalajk — 20.30 Ljubljana. — Budapešt: 16.00 Rodio šola — 17.40 Koncert ciganske glasbe — 19.30 Prenos opere. — Dunaj: 19.35 Koncert — 21.10 Večerna glasba. — Milan, Torino: 19.30 Pestr glasba — 20.30 Simfonični koncert — 22.00 Komedia. — Praga 20.00 Radio orkester v Brnu — 22.40 Harla — 21.00 Simfonični koncert — 22.20 Orgle. — Langenberg: 19.45 Večerna glasba (Puccini) — 21.00 Balade in romance; nato plesna glasba. — Rim: 17.30 Vokalni in instrument. koncert — 20.40 Pester konc. — Berlin: 20.00 »Rensko zlato«, opera, Wagner — 22.10 Plesna glasba. — Katowice: 17.45 Koncert — 20.30 Lahka glasba — 22.15 Koncert — 23.00 Plesna glasba. — Toulouse: 18.30 Plesna glasba — 21.00 Operna glasba. — Mor. Ostrava: 16.30 Radio 18.35 Ljudska glasba — 19.30 Praga — 20.00 Radio orkester (Brno) — 20.40 Praga. — Leipzig: 19.30 Operetna glasba — 21.10 Pesmi.

LJUBLJANSKO GLEDALIŠČE

DRAMA.

Začetek ob 20.

Sreda, 4. februarja: »Glavni dobitke«. Red D. Četrtek, 5. februarja: »Gospa ministrice«. Red B. Petek, 6. februarja: Zaprto.

OPERA.

Začetek ob 20.

Sreda, 4. februarja: »Boheme«. Red A. Četrtek, 5. februarja: Zaprto (generalna za simfonični koncert). Petek, 6. februarja: Simfonični koncert v Unionu.

Iz društvenega življenja

Prosvetno društvo Krakovo-Trnovo v Ljubljani opozarja vse člane na zdravstveno predavanje, katero bo imel dr. Anton Breclj na IX. prosvetnem večeru drevi ob 8 v Društvenem domu, Karu-nova ulica 14.

Občni zbor krajevnega odbora Rdečega križa v Ptuj se vrši v nedeljo dne 8. februarja ob pol 11 v prostorih mestnega načelstva ptujskega (prvo nadstropje). K obilni udeležbi vabi odbor.

Občni zbor »Opote« se vrši v nedeljo 8. t. m. ob 9 dopoldne v Delavski zbornici, vogelni vhod II. nadstr. Udeležba za članstvo obvezna. Vabijo se tudi absolventi strojne in elektrotehnične delovodske šole ter tem enakih šol v naši državi.

Redni občni zbor Zveze šoferjev dravske banovine se bo vršil dne 5. februarja ob 19 v gostilni Novak, Rimska cesta 19. Dolžnost članov je, da se običnega zbora polnoštevilno udeležijo. — Odbor.

St. Jernej. Dne 8. febr. t. l. se vrši občni zbor »Dirkalnega in jahalnega društva« z običajnim dnevnim redom v prostorih tov. Iv. Campeta v St. Jerneju ob pol 3 popoldne. — Odbor.

Smuči

pulover

nogavice

rokavice, kravate ter vse galanterijsko in modno blago dobite najceneje pri Igo Baloh, Maribor, Ve-trinjska ul. 18.

za
ja tril premog
nha dva
ali hoks
ključite tel 2056
or. naročite v
Wolfovi i pri
Dom. Lebim.

ZASTOP ZDRAVSTVENEGA OKROŽJA V NOVEM ME-STU javlja, da je v ponedeljek 2. februarja ob 17 po dolgotrajni in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere umrl gospod

Ludvik Kalčič

dolgoletni upravitelj ženske javne bolnice in posestnik

v 45. letu svoje starosti.

Pogreb bo v sredo dne 4. februarja iz hiše žalosti na mestno pokopališče.

Novo mesto, dne 3. februarja 1931.

Potrti najgloblje žalosti naznanjamo, da je naš srčno ljubljeni soprog in predobri oče, sin, brat, zet, svak in stric, gospod

dr. Josip Goljevšček

odvetnik v Murski Soboti

snoči ob četrti na enajst (1/11) ponoči na Golniku mirno in Bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v Murski Soboti v sredo, dne 4. februarja ob 4 popoldne iz hiše žalosti, Sodna ulica šte. 4, na tamošnje pokopališče.

Murska Sobota, Ljubljana, Sežana, dne 3. februarja 1931.

ILONKA, soproga. - SONJA, BORIS, PEPI, otroci.

IVAN in KAROLINA GOLJEVŠČEK, starši. - MILKO, LADISLAV, ALOJZIJ, bratje. MARA Dr. PUNTARJEVA rojena GOLJEVŠČEK, sestra. Dr. JOSIP PUNTAR, svak — in vse ostalo sorodstvo.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

V neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je naš nad vse ljubljeni soprog, predobri oče, sin, brat, stric in svak, gospod

Dr. Erich Mühleisen

finančni svetnik v pokoju in hišni posestnik

danes dne 3. februarja 1931 nenadoma, bogu vdano umrl.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v četrtek, dne 5. februarja 1931 ob 1/3 popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta št. 36, na pokopališče k Sv. Križu.

Sveta maša zadušnica se bo darovala v petek, dne 13. februarja 1931 ob 1/8 zjutraj v župni cerkvi Marijinega Oznanjenja.

V Ljubljani, dne 3. februarja 1931.

Josefine Mühleisen pl. Wolli, soproga.

Dipl. ing. Artur, cand. ing. Erich, Nuta, otroci. — Marie Mühleisen roj. Rudesch, mati. — Polkovnik Hermann, odvetnik dr. Lothar, Paula vd. Luckmann, Valerie Schwegel, bratje in sestre — in ostalo sorodstvo.

Brez posebnega naznanila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Lipski

pomladni velesejm

1931

splošni vzorčni velesejm od 1. do 7. marca

veliki tehnični in stavbni velesejm od 1. do 11. mares

tekstilni velesejm od 1. do 4. mares

velesejm športnih pred-metov od 1. do 3. mares

Pojasnila dobite pri

zastopstvu STEGU, Ljubljana, Gledališka ulica 8./II.

Telefon 2925

Inserirajte v „Slovenču“!

Hans Dominik:

Moč treh

Roman iz leta 1935.

Tajnik je vstopil. Previdno je stopal po prstih po težki preprogi do mize in položil rdečo mapo z novimi brzojavkami pred predsednika.

Bile so dobre vesti. Uspeli v Indiji. Za zvezdnati prapor zmagovita bitka v zraku nad cesto Bab el Mandeb. Tudi drzen vojskovodja ne bi mogel več zahtevati. Toda predsednik-diktator je čital poročila brez veselja.

Ze dvanajst dni je obvladovala njegovo glavo le ena misel: Se bo-li posrečila igra ali pa se bo vmešala neznana Moč? Da bodo njegove bojne sile kos angleškimi, o tem ni nikoli dvomil.

Toda Moč! Neznana moč, ki ruši stroje in pusti delovati brezzične postaje. Neznana moč, ki razpolaga s tako skrivnostnim orožjem in tajnimi silami.

Brzojavko za brzojavko je čital in jih odlagal. Dokler ni dospel do obeh zadnjih papirjev v mapi.

Čital je in si z roko pomel oči, kakor da bi bolje videl. Čital je drugič, držal brzojavko v roki in vtopil svoje oči v listini.

Bili ste dve brzojavki. Ena oddana ob dvanajsti uri deseti minuti ameriškega časa v Sayvilleu. Druga ob šesti uri dvajseti minuti zapadnoevropskega časa v angleški veliki oddajni postaji v Cliffdenu. Ako upoštevamo različen krajevni čas, sta bili obe brzojavki oddani le deset minut druga za drugo. Dve brzojavki s popolnoma enakim besedilom: »Vseml Moč prepoveduje vojno. Moč bo preprečila vsako so-vražno dejanje.«

Česar se je Cir Stonard na tihem bal že dvanajst dni, kar ga je vznemirjalo in razburjalo do skrajnosti dvanajst dni in noči, se je zgodilo. Neznana moč prepoveduje vojno, grozi, da bo s silo preprečila vsa vojna dela.

Diktator je planil pokonci in tekal ko ujeta zver po sobi sem in tja. V njegovih očeh je zaplapolal izraz pravega brezumja. Njegove ustnice so mrmrale kletvine, medtem ko je stiskal pesti.

Stotnik Harris je stopil z novim šopom brzojavk v sobo. S strahom je opazil, kako se je poslabšalo diktatorjevo stanje. Cir Stonard mu je iztrgal mapo iz rok, se sklonil nad pisalno mizo in čital. Oči so se mu razširile, ko je požiral vsebino brzojavke. Potem je zagnal mapo daleč od sebe in se glasno zakrohotal. Bil je smeh blaznosti in obupa, ki je postajal bolj in bolj vreseč in krčevit. Dokler ni končno bolj ihtel ko se smejal. Potem se je zgrudil na mestu, kjer je stal, in obležal nepremičen na preprogi.

Sedaj je bil čas, da pokliče zdravnika. Stotnik Harris je položil nezvestnega na divan in pomagal doktorju, dokler je ta želel.

Četrto ur po obolenju so bili državni podtajniki vojne, mornarice, notranjih in zunanjih zadev na mestu. Poslušali so zdravnikovo poročilo. Pregledali so potem papirje, ki jih je prejel kot zadnje pred-sednik-diktator. Obe brzojavki iz Sayvillea in Cliffdena, ki ste ležali še zmečkani na risalni mapi.

Člani vlade so vedeli le malo o bivanju neznane Moči. Ono pač, česar se po prvi svarični brzojavki v Sayvilleu ni dalo več skrivati. Cir Stonard je obra-vnaval to zadevo prav na skrivnem in govoril o njej le z dr. Glosinom. Z dr. Glosinom, ki ga že tri tedne niso več videli v Washingtonu.

Državni vojni podtajnik Jurij Crawford je čital na glas brzojavko: »Moč prepoveduje vojno. Prepre-čila bo vsako vojno dejanje.«

Začuden je spustil list na mizo.

»Pri Zevsu, drzno govori! Kakšna sila si more dovoliti, da nam prepoveduje vojno in omalovažuje dve svetovni državi?«

»Moč! Kako to zveni? Tajinstveno in domišljavo! Ali si morete misliti, da je ta brzojavka tako silna pretrpela diktatorja?«

Iskali so dalje. Stotnik Harris je pokazal voj-nemu podtajniku mapo, pri kateri se je predsednik onesvestil, ko jo je čital.

Brali so drugo brzojavko in učinkovala je na te štiri državnike učinkujoče.

Poslal jo je poveljnik velikega ameriškega atlantskega brodogva. Bila je obupni klic razorožene eskadre, ki jo je zgrabila skrivnostna sila. Začetek brzojavke je bil oddan ob 12. uri 30 minua. Potem so jo pošiljali postopoma, kakor so se vrstili dogodki: »Pripravljene za boj. V strelni razdalji z angleškim atlantskim brodogjem... Vžigalniki odpovedali... Naši topovi ne morejo streljati... Tudi polniti ne morejo... Topovski zaklepi zlit z cevmi... Topovi nerabni — Torpedi nerabni — Angleško brodogje tudi ne strelja — Krmilje zaprto — Naše ladje vleve proti vzhodu — Angleško brodogje pluje v sklenjeni vrsti tik ob našem proti zahodu — Na angleškem brodogju velika zmešnjava — Naše oklopnice se zgrinjajo tesno skupaj — vse jeklo močno magneti-zirano — Angleško brodogje izgnilo na zapadu — Neubranljiva sila goni naše ladje s 50 vozli proti vzhodu... Bog se usmili naših duš.«

Izredna nakupna prilika

v Prešernovi ulici šte. 54, v prejšnjih prostorih
Tiskovne zadruga, poleg kavarne „Slon“

Oglejte si zalogo! Samo dokler traja zaloga! Prepričajte se!

Manufaktura:

ostanki češkega in angleškega sukna za moške obleke, s kompletno podlogo; damsko volneno blago za plašče in obleke; svile za damske obleke in erilo; popelini za srajce in bluze, cefirji, šifoni, platno za rjuhe, brisače, frotirke, namizni prtli, posteljne garniture, cvilji za žimnice, blago za pohištvo, šivane in volnene odeje, koci, razne tiskovine, žepni robci, kravate razne vrste moških srajc itd., itd.

Konfekcija:

moške, fantovske in otroške obleke, modne hlače, površniki, suknje, trench-coats, usnjati suknjiči itd., itd.

Cevlji:

moški in damski raznih barv in vrst.

Vse blago se prodaja s 40 % do 50 % popustom.

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglašje strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din.

Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Ček račun Ljubljana 10.349. Tel. št. 23-28

Službe iščejo

2000 Din

nagrade dobi oni, ki mi v kakem trgovskem, industr. podjetju, odvetniški pisarni ali pri zavarovalnici preskrbi mesto. Dopisi pod »Dobra stenografina in računarica« na upravo tega lista.

Železniški uradnik

vešč blagajniške in računovodske službe, popoln komercialist, išče mesto v kakršnekoli podjetju za minimalno plačo. Naslov v upravi »Slovenca«.

Kmetško dekle

pridno in pošteno, želi službo v mestu ali v bližini mesta k družini brez otrok. — Naslov: Teržan Anica, Podpeč, Planina pri Sevnici.

Šivilja

išče mesto. Sprejme tudi dela na dom. Naslov pove uprava pod št. 1181.

Krojaški pomočnik

za fina in navadna dela, išče mesto za takoj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1167.

Kuharica

popolnoma izveščana, v vsakem oziru zanesljiva, išče službo. Zmožna in pripravljena voditi tudi manjšo ekonomijo na deželi. Ponudbe na upravo pod št. 1160.

Službo dobe

Kuharica

ki zna dobro kuhati ter je obenem vajeja vsega dela na polju in pri živali, ter je tudi dobra gospodinja, dobi takoj službo. Ponudbe na upravo »Slov.« pod št. 1100.

Mesarski vajenec

pošten, zdrav in močan, se sprejme. Anton Brulc, mesar, Trnovo, Ljubljana.

Krojaškega vajenca

sprejem. Hrana in stanovanje v hiši. — Jakob Smerajc, Kolesija, Valjavčeva ulica šte. 19, Ljubljana.

Deklico

pošteno in snažno, kot pomoč gospodinjji, išče mala učiti družina. Ponudbe pod »Snažna« na upravo lista.

Koncipijenta

sprejem. — Advokat dr. Malnerič Ignac, Črnomelj.

Išče se ženska

ki zna dobro kuhati in bi opravljala vsa gospodinska dela, za gostilno na deželi. Biti mora poštena, snažna in pridna. Plača po dogovoru. Naslov takoj. — Silvester Klanšek, Senovo, pošta Rajhenburg.

Razno

Sprejem otroka

na hrano proti mesečnemu plačilu. Plača po dogovoru. Naslov v upravi pod št. 1164.

Zasluzek

Ako hočete delati

in z lahkim domačim obrtom na svojem domu zaslužiti 7 Din na uro — vstopite v našo zadrugo. Pouk je brezplačen. Vpisnina 10 Din. Obširna navodila pošljemo rádevolje, ako je priložena znamka za odgovor. — Zadruga Jugoslov. pletaca, Osijek.

Objave

Lelja Marija

iz Ščavnice pri Gornji Radgoni naj se javi takoj na naslov: Golenko, Beograd, Kralja Milana ulica 3/II.

Pouk

Čamernikova

šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugo-avto). Prva oblast. koncesijonirana. Prospekt zastoni. Pišite ponil!

Dame pozor!

Redni pouk v krojnem risanju in prirobovanju damskih oblek za dom in poklic se vrši pri strokovno izprašani učiteljici ter lastnici modnega ateljeja Roza Medved, Ljubljana, Mestni trg 24, III., nasproti magistrata. Z jamčen uspeh. Istotam se izvršujejo obleke, kostumi, plašči itd. po najnovejših modelnih krojih po zmerni ceni. Dobijo se vsakovrstni kroji po meri.

Stanovanja

Dvosobno stanovanje z vsemi pritliklinami ne predaleč iz centra mesta, ista mirna družina za 1. marec. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro »Snažno stanovanje« št. 1131.

Stanovanje

z 1 ali 2 sobama in pritlikline iščeta dve gospodični, ki sta ves dan odsotni. Ponudbe na ogl. oddelek tega lista pod »Maj«.

Štirisobno stanovanje

v bližini sv. Jožefa, z vsem komfortom, oddam takoj. Naslov pod št. 1162

Stanovanje

s 3 sobami, kuhinjo in pritliklinami, išče obrtnik, tudi v stari hiši bolj v sredini mesta. Ponudbe pod »Obrtnik za maj« na upravo.

Sobico oddam

solidni gospodični. Bleiweisova cesta 15/III — Kušar.

Stanovanje

dve sobi in kuhinja, se odda poštenu, čist, mirni stranki brez otrok s 1. ali 6. majem. Ob zeleni jami št. 11.

Stanovanje

4 sob in pritliklin, se takoj odda v sredini Ljubljane. Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

Na stanovanje se sprejmeta dva gospoda. Hrana v hiši. Koseškega ulica 30.

Vnajem

Trgovina

z vsem inventarjem, na prometnem kraju — pri glavni cesti in farni cerkvi, se odda v najem. Jože Javornik Ig. št. 34.

Lokal

primeren za obrtnika, v sredi mesta, oddam. Naslov pod št. 1163.

Trgovino

z mešanim blagom, dobro vpeljano, ob prometni cesti ljubljanske okolice — oddam radi boleznj za izredno nizko najemnino. Naslov v oglašnem oddelku pod št. 1166.

Hiša z gostilno

se z vsem inventarjem odda v najem v predmestju Ljubljane za mesečno najemnino 2000 Din. — Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

2 poslovna prostora

za trgovino, brivsko ali drugo obrt oziroma delavnico, s stanovanjem, se ugodno odda na Tržaški cesti (Glince). Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

Posestva

Posestvo naprodaj v bližini farne cerkve, eno uro oddaljeno od Novega mesta. Gospodarsko poslopje v dobrem stanju in krto z opek. Velik sadni vrt, gozd. Redi se lahko osem glav živine, poselje je 50 mernikov. Cena vsemu 175.000 Din. Ponudbe na podružnico »Slovenca« v Novem mestu pod »Posestvo«.

Več stavbnih parcel

blizu glavne ceste, cerkve, šole in kolodvora, prodam po ugodni ceni. Poizve se pri A. B., Ljubljanska ces. 40, Domžale.

Proda se

krasno stavbišče v bližini kolodvora Vižmarje-Šent Vid, na jako prometnem kraju. Pojasnila se dobe v restavraciji pri kolodv.

Lepa hiša

s 6 sobami in vrtom, v Ljubljani, za 160.000 Din naprodaj. Ponudbe pod »Lepa hiša« na upravo »Slovenca«.

Hiša z gostilno

velikim vrtom, v Ljubljani, se za 300.000 Din prodaja. Ponudbe pod »Takojšen nastop« na upravo »Slovenca«.

Hiša

z velikimi gostilniškimi prostori v Ljubljani, cenno naprodaj. — Ponudbe pod »Dobro dočelo« na upravo »Slovenca«.

Večja hiša

z vinko trgovino se z vsem inventarjem in več stavbnimi parcelami prodaja v Ljubljani za 750.000 dinarjev. — Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

ROLETE
SPECIALNA TVRKA
ROLET
ZANTEVAJTE CENIK
VSEH Vrst MEDOKENSKIH
ZAVES
I. BERNIK
LJUBLJANA-LINHARTOVA 16

Hiša z gostilno

se v sredini Ljubljane prodaja za 300.000 Din. — Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

Stavbna parcela

nad 1000 m², se prodaja na Mirju za 80.000 Din. — Vprašati pri Društvu posestnikov, Salendrova 6.

Glasba

Pianino

črn, dober glas, ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1125.

Klavirje

in pianine prodaja in izposojuje tudi na obroke: Warbinek, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, v bližini Glasbene Matice.

Dobro kitaro

prav ceno prodaja Krois, Maribor, Koroška cesta št. 18.

Kupimo

Staro železo

baker, medenino, svinec in vse druge stare kovine kupuje Stupica Franc, Železnina v Ljubljani, Gosposvetska cesta 1.

Srebrne krone

staro zlato in srebro kupuje RAFINERIJA DRAGH KOVIN - Ljubljana, Ilirska ulica 36, vhod z Vidovdanske ceste pri gostilni Možina.

Kupim fotoapar

Ponudbe z navedbo optike, zapora, velikosti in cene na upravo pod »Dobro aparat«.

Kupim

liščka (štangelc), dobrega pecca. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1169.

Ročni voziček

na dveh kolesih, že rabljen, kupim. — Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1168.

Kozolec dvojn

v dobrem stanju, kupim. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Dvojni kozolec«.

Vsakovrstno

zlato kupim po najvišjih cenah CERNE, uvelir Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Naročajte

SLOVENCA

najcenejši

slovenski dnevnik

Prodamo

Voz za seno

velik, se prodaja. Naslov v upravi Maribor.

Okasija

Radi preselitve in opustitve nekažerih vrst manufakturnega blaga se prodaja do 10 febr. po izredno nizkih cenah. Oglejte si, da se prepričate. Commerce d. d., Šelenburgova ul. 7, II. nadst. v hiši Jadranske Podnavske banke.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les, ladijska tla, ceno oddaja Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Tel. 2424

Drva

odpadki od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrentič & Ko. Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Prodajo se

dobro ohranjeni mizarski stroji z vso potrebno transmisijo. — Oglejte se pri Andreju Kregar, tvornica pohištva, št. Vidvižmarje 59.

Puhasto perje

čisto čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg, čisto belo gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg Razpošiljam po poštne povzetju L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82 Kemična čistilnica peria

Dva autobusa

znamke Fiat in Škoda, dobro ohranjena, prodaja Auto prometna družba v Ljutomeru.

Obrt

Modroce

zgornje, iz močnega blaga 240 Din Mreže, otomane, divane, fctelje, kupite najceneje pri Ignacij Narobe, Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 16, pri »Levu«.

Krušno moko in

rženo moka

vedno svežo, kupite zelo ugodno pri A. VOLK, LJUBLJANA Restieva cesta 24

Modroce

vrhne iz la afrika močno blago Din 260— mreže - posteljne odeje - žimo - cvilij najceneje kupite pri

Rudolf Sever

Ljubljana, Marijin trg 2

HRIPO

INFLUENCO PREHLAD

odstrani čez noč

Masirajte nekoliko na večer z ALGO prsa, hrbet, roke in noge

Vstali boste BREZ VROČINE, SVEŽ in PREROJEN

ALGA se dobiva povsod 1 steklenica Din 16

Po pošti pošlje

Laboratorij „ALGA“ Sušak

4 stek. Din 77-, 8 stek. Din 131-, 14 stek. Din 205-, 25 stek. Din 320-

Telefon 2059

Premog suha drva

Pogačniku, Bohoričeva ulica 5

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Avguš Kobilca,

tapetnik in dekorater, Ljubljana, Dunajska c. 25 vhod Dvořakova 3, dvorišče, se priporoča za specialna tapetniška dela

Foto Holynski

ustreže vsakemu z dobrim delom in nizkimi cenami. Ljubljana, Dunajska c. 6. Podružnica Moste.

Ljudje slabih živcev

izza kake bolezni, preobremenjenosti, žalosti, razburjenja, kakor tudi stari, oslabei ljudje, ki jim pojava moč, prebava, ki radi poapnenia žil nimajo teka, si hitro opomorejo in se okrepe, če uporabljajo VINO ŽICANICA. Cena steklenice 40 Din. Proizvaja in razpošilja stara, l. 1599 ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelačićev trg 20. Dobi se v vseh lekarnah.

Naznaniam cenj občinstvu, da se preselim s 15. februarjem z Gosposvetske ceste 8 na

Mestni trg 19

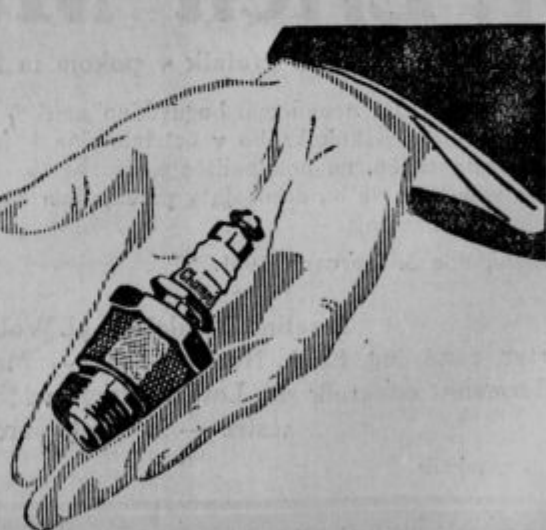
Tam bom imel večjo izbiro čevljev v trgovini, posebno vseh vrst športne čevlje in škornje domačega izdelka. Sprejemal bom tudi v popravilo vseh vrst čevljev kakor tudi: snežke, goiserje, smučarje itd. — Se priporočam

A. Zalokar

Gosposvetska cesta 8

Postrežba točna! Cene solidne!

SHAMPION

VODECA SVEČICA SE DOBIVA POVŠOD

Gen. zastopstvo in skladišče za Jugoslavijo: ROBERT WEINBERGER D. D., Zagreb, Gajeva 10

Moderen politehnični zavod - Paris

20. letnik.

Otvoritev akademičnega leta 1931. dne 15. januarja. — Študij za inženjerja »In Absentia« (studij doma) 2 leti (še v krajšem času za kandidate s posebno predizobrazbo). — Fakulteta: gradnja avtomobilov, aeroplanov, elektrarn, železobetona. — Centralna kurjava. — V francoskem ali nemškem jeziku. — Pravila in program: General-Sekretariat (Dept. L. S. 4) T. M. P. 38, rue Hallé, Paris (14-e).

ZAHVALA. Za mnogostranske izraze odkritosrčnega sožalja, ki smo jih prejeli ob izgubi ljubljene sina in brata, gospoda

Aloizija Trčka

plesarskega mojstra

izrekamo tem potom našo najpriskrnejšo zahvalo. V posebno dolžnost si štejemo zahvaliti se č. g. kaplanu od sv. Petra, č. g. g. duhovnikom Salezijancem za dušno pomoč, g. g. zdravnikom dr. Milanu Perku in dr. Romanu Vidmarju za prijateljsko in požrtvovalno pomoč. Nadalje se iskreno zahvaljujemo Zadrugi sobo- in črkoslikarjev in pleskarjev za prekrasni venec, pev. zboru »Zvezdi«, ki mu je zapel v slovo, Salezijanskemu mlad. domu in vsem, ki so ga spremenili na njegovi zadnji poti in vsem darovalcem cvetja in vencov. — Maša zadušnica za blagokojnega se bo brala v kapelici Salezijanskega mlad. doma 6. februarja ob 1/6 zjutraj. Zalujoči ostali.